

NAROČNINA
Celoletna\$2.-
Polletna\$1.2-
Chicago celo leto\$2.50
Inozemstvo\$3.75

SUBSCRIPTION
One Year\$2.00
Half Year\$1.00
Chicago one Year\$2.50
Europe\$3.00

Ključ do napredka je edinstvo

PISARNA
1849 W. 22nd St.
Chicago, Ill.
Telephone: Canal 98.

Ključ do zmage je edinstvo

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

Geslo tlačí

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919. AT POST OFFICE AT CHICAGO ILLINOIS, UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.
VOLUME VI. LETO
SREDA, JULIJA 21. 1920.
ŠTEV. (NO.) 40.
Published and distributed under permit (No. 320) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. — By the Order of the President A. S. Burleson, Postmaster General.

STRAJK VSTAVIL CESTNE ŽELEZNICE.

V četrtek zjutraj ob petih so neha le voziti vse električne cestne železnice po Chicagi. Vzrok je bil ta, ker so zaštrajkali delavci v električnih napravah. Strajk se je pričel, ker niso dobili plač, ker je bilo rečeno, da bodo vsi, ki spadajo v ta razred, dobili povišano plačo, če jo dobijo železničarji. Električarji se niso hoteli pogajati, dokler ne postanejo delavnice na južni strani mesta unijske.

Kmalu popoldne so cestne železnice zopet začele voziti.

PROSTOST V KAZNILNICI.

Varden Murphy v žilietški kaznilnici je ustavil delo pri novi kaznilnici in pravi, da ne more dovolj čuvati 350 jetnikov, s stražarji, katere ima sedaj na razpolago. Pravi, da država ne plača dovolj, da bi najel do bre stražnike. Občinstvo se ne pobraja če vpraša po vzrokih, ampak se boji, ker je zadnje čase toliko javnih hudodelcev všlo. Javnost pa ima tudi pravico, da zahteva varnost. Če ne more Varden dobiti dovolj pomoči, je temu odgovorna država. D. Scott, ki nadzoruje jetniško bolnišnico, to potrjuje in pravi, da Varden sploh nima nobene oblasti na farmo, odkoder je zbežalo največ hudodelcev. To je res; res je pa tudi, da ne bo nihče povrnil škode, katero bodo ti begunci storili, niti vrnil življenja, kateréga bodo vzeli. Če varden ne more pomagati, država more.

ZBOROVANJE TRETJE STRANKE.

Kaj se je zgodilo na zborovanju tretje stranke, naj povemo ob kratkem.

Odbor stranke osemindeset delegatov se je v ponedeljek združil z delavsko stranko in skupno korakal v dvorano prevoznikov. Pridružili so se jim tudi taksanci, neodvisna liga, ameriška stranka iz Teksasa, ameriška ustanovna stranka in veteranci svetovne vojske. Zdelali so svojo platformo, katero je senator La Trollette zavrgel, češ, da je preradikalno in ni hotel biti kandidat tretje stranke.

Osemindeset in delavska stranka, so se takoj podstopili, da napravijo tako stranko, da bo La Trollette povsod, pa so napravili tako, da je samo njim všeč. Odbor osemindeset, četudi v manjšini, je hotel napraviti novo platformo, kar je odgnalo delavsko stranko.

Prejšnji guverner J. E. Terguson, voditelj ameriške stranke se je umaknil in šel domov v Teksas.

Zastopniki neodvisne stranke so se izrazili, da ne marajo imeti ničesar opraviti z novo tretjo stranko.

Ameriška ustavna liga (Hearstova) se je kar izkadila.

La Trollette je zavrgel drugo platformo in ni sprejel kandidature.

Osemindeset so šli v svojo lastno dvorano. Delavska stranka je ostala sama, brez vseh drugih strank, ta se je zbrala, da ponoči določi delegata.

Farmarska-delavska stranka je volila za P. P. Christensona iz Salt Lake City za predsednika zgodaj zjutraj v četrtek. Omenjeno je bilo tudi Debsovo ime, ki pa ni prodrl.

VELIKI NEMIRI V TRSTU.

Ljubljana 14. julija. — Včeraj ob eni popoldne odigrali so se v Trstu veliki nemiri proti Slovincem. Demonstrantje so se zbrali pred hotelom "Balkan", kjer je "Slovenski narodni dom". Oborožili so se bili s kirami, sablami in puškami. Ko so pobili sva okna v hotelu, usuli so se v prostore Slov. Narodnega Doma in polomili in uničili vse, kar so dosegli in potem poslopje zažgali. Cela stavba je do tal pogorela. Ker demonstrantje niso pustili ognjegascé gasiti. Od tod so se drčili demonstrantje proti poslopju "Ljubljanske kreditne banke" in "Jadranske Banke". Poleg tega so opustili tudi v prostore Jugoslovanske delegacije v Trstu. Vojasvo na policija niso ničesar storili, da bi zaprečili, to vandalsko delo. Očividno je vlada za temu demonstracijani.

V jugoslovanski zbornici v Beogradu so 15. julija popoldne poslanci. Banič, Andjelinič, Bijankini in Grezobogo interpelirali predsednika ministerskega sveta, če je vlada obveščena o teh dogodkih v Splitu, če ve koliko Jugoslovancev je mrtvih ali ranjenih in kako dolgo bode vlada trpela to tiranijo laških oficirjev v Dolmaciji, zlasti v Splitu, kakšno za došenje hoče zahtevati in kaj se je do sedaj storilo, da se omogočijo v prihodnje takile dogodki: Dr. M. Vesnić je odgovoril, da so bili 28. julija v Splitu veliki neredi, katere so povzročili italijanski oficirji, ko so jugoslovansko zastavo zbili z nekega poslopja, ki je bila razobešana ob priliki našega narodnega praznika. Vse jugoslovansko stanovništvo je bilo radi tega razburjeno. V obrambo teh oficirjev je bil poslan pred Split torpedo in začel streljati na mesto. Naši so odgovarjali enako s streljanjem. Ubit je bil en Jugoslovane in štirje ranjeni.

Na italijanski strani je bil ubit ka pitan Djuli in dva mornarja. Ob 11. uri zvečer je bil mir v mestu. Ko bo de dobila vlada vse uradne dokumente o tem dogodku v roke, storilo bode vlada vse, kar je njena dolžnost, da se učini v varstvo svojega državnega dostojanstva in koristi državljanov. Na veliko srečo je v Splitu vrlo kvalificiran zavezniški zastopnik ameriški Admiral, ki je takoj vzel celo situacijo v svoje roke.

va) se je kar izkadila.

La Trollette je zavrgel drugo platformo in ni sprejel kandidature.

Osemindeset so šli v svojo lastno dvorano. Delavska stranka je ostala sama, brez vseh drugih strank, ta se je zbrala, da ponoči določi delegata.

Farmarska-delavska stranka je volila za P. P. Christensona iz Salt Lake City za predsednika zgodaj zjutraj v četrtek. Omenjeno je bilo tudi Debsovo ime, ki pa ni prodrl.

Ta dogodek in dogodek v Trstu bode za zaveznike zopet nov dokaz, da je treba naše vprašanje rešiti hitro, da se preprečijo takile slucaji.

ČEHOSLOVAKIJO OBKROŽUJEJO SOVRAŽNE DRŽAVE.

Če je le kedaj imela kaka država vzroke za mir, je to sedaj Čehoslovaška. Ne samo, da njene meje niso vtrjene, ampak obkrožujejo jo le so vražne države, katere ji prorokujejo pogin. Nemčija je tekmovalka na trgu s Poljsko, Rusijo in vzhodno Evropo. S Poljsko je v prepiru zaradi premogovnih pokrajin, nadalje dolže Čehi Poljake, da hočejo slednji vzhodno Slovaško in podkarpatske Rutence. Avstrijci še vedno mislijo, da bodo Čehi zopet prišli pod dunajsko vlado. Ogri sovražijo Čehce, ker pravijo, da so jim ugrabili Slovake. Rumunci so dvomljivi; Čehi bi jim bili radi prijazni, a Rumunci se bolj nagibajo k Poljakom. Francija je menda še najprijaznejša Čehom, je pa tudi prijazna Poljakom. Anglija je prijazna Avstrijem in Ogram, Italija pa ni nikoli zanesljiva.

Čehi imajo Jugoslavijo za svojo zaveznico kakor tudi Rusijo. Od mirne konference so zahtevali zvezo med Jugoslavijo in Rusijo, kar pa jim je bilo odročeno. Med Češko in Jugoslavijo je Donava edina zveža. Mirovna konferenca jim je dala vzezo z Rusijo v podobi podkarpatske Rateni je Poljski vhod v Ukrajino pa je preprečil ta vhod, tko, da služi samo dohodku v Rumunijo.

Čehi neumorno delujejo za notranjo ureditev; pri tem pa pozabljajo, da jih sosedje zavidno gledajo. Gotovo so v nevarnosti, vendar imajo veliko zaupanje v sami sebe. Svesti so si svoje moči. Armado so organizovali francoski častniki; edaj imajo 280.000 mož; mnogi izmed njih so bili v vojaški suknji, odkar se je vojska pričela.

Po novi postavi mora vsakda služiti dve leti pri vojaki, kdor je dopolnil dvajseto leto. Država bo imela na ta način armado 150.000 mož. Armada je veliko breme za ljudstvo, pa je potrebna v teh razmerah.

RABELI NA ŠTRAJKU.

Tuji opazovalci pravijo, da so dobri vojaki, le naučiti se bodo morali, da ne bodo politike mešali med vojaštvom.

Ameriški Y.M.C.A. se je vrnila med češke vojake, da jih moralno in atletično povzdigne. Kadar jih bo do češki vojaki tako dobro poznali, kakor ameriški, bodo morali najbrže pobrati svoja šila in kopita.

Obešalci na Nemškem štrajkajo za povišanje plače. V Meiningenu bi morali nekega morilca obesiti, pa ni bilo mogoče.

Greš v nedeljo popoldne na Orlovski piknik? Sure! Mike!

KAKO JE SEDAJ.

V teh časih se svet spremeni vsakega pol leta. Zadnjega pol leta se je obzorje nekoliko zjasnilo.

Nemir se je nekoliko polegel ali bolje rečeno, propagande za nemir ni več toliko. Nemir je bil umetno narejen s tujim denarjem. Rusija najema ljudi, da ščujejo k nemiru. Radikalizem — se je skušal vtrditi v Združenih Državah, polagoma pa se je zasvetilo tudi tukaj, kakor hitro je Lenin začel zgubljati svojo moč v Rusiji. Ta je jasno dokazal, da je treba za razna podjetja ravno toliko zmožnosti, kakor ljudi za delo, zvedeli smo tudi, da ruski delavec nima tiste svobode, kakoršno imamo v Ameriki. Ruski delavec ni maral samo delati, ampak delati tam, kjer je Lenin hotel, drugače bo premišljal socialistično svobodo v ječi, če mu prej glave ne odščipnejo.

Zadnjih šest mesecev je zgnilo veliko radikalizma iz Amerike.

Narodne konvencije so se vršile in platforme kažejo mirnejše občutke. Obe stranki hoče utrditi vladu v Ameriki. To je dobro. Radikalci smejo tretjo stranko, tudi prav bomo vsaj videli, koliko jih je.

Zadnjega pol leta so cene menda prišle do viška.

Nekatere stvari gredo še navzgor, druge gredo že navzdol. Cene so sedaj v prehodnem stanju.

Stavk je manj. Delavec spregleduje, da preveč stanejo in da so le zato, da si napolni žepi oni, ki jih zasnuje. Ljudstvo vidi, da ima pravice katere mora vsakdo spoštovati.

Vlada se bo vtrdila prihodnjega pol leta, naj zmaga že kdorkoli stran ka. Treba bo kaj storiti, da se uredi ekonomske razmer. Treba bo vlade kjer bo zastopano ljudstvo. Delavec naj gre n delo, ker se zanima za delo in splošen napredek.

Amerika bo idealna dežela za prihodnjo generacijo, če bomo imeli jasen vpogled v prihodnost in rabili zdrav razum.

Iz Budimpešte se poroča od jugoslovanskega konzula v Washingtonu, da teroristi dobivajo moč pod vodstvom Proteja Halajasa in Osvinberga, tako da je danes cela vojška v njih rokah.

Teroristi, ki so spočetka preganjali samo žide nastopajo sedaj sovražno proti vsem. Zadnje čase beže židje iz Madžarske v Čeho-Slovaško in Jugoslavijo. Ker se širijo vesti o pogromu proti njim in o notranjem prevratu.

ŠIRITE LIST "EDINOST".

CHICAŠKI SLOVENC!

Kdo ne gre rad v tej vročini v lepo prosto naravo, da se navžije svežega zraka in si pokrepi svoje zdravje?

Taka prilika bode v nedeljo 25. julija, ko bode veliki

Izlet ali Piknik

ZDRUŽENIH CHICAŠKIH DRUŠTEV

V KORIST ORLOVSKEMU SKLADU.

V ZNANEM MAKSOVEM PARKU

6120 W. 22nd St. (cor. 61st Crt.) CICERO, ILL.

VSTOPNINA SAMO 25c.

Na pikniku bode pelo društvo "Soča" in cerkveni pevski zbor.

Ker je čisti dobiček namenjen plemenitemu namenu, in ker je čas za pripravo jako kratek, zato lepo prosimo vse zavedne Chicaške Slovence, da vsi pridno agitirajo, da bomo imeli lepo udeležbo. Nihče naj ne ostane doma ta dan. Pokažimo se, da smo zavedni Slovenci in da ljubimo svojo staro domovino!

Najlažje se pride tja z "elevated" Douglas Park. Park je tik zadnje postaje te proge.

K obilni udeležbi vabi

ODBOR.

IZ SLOVENSKEGA NASELJA.

Cleveland, O. — Predragi urednik "Edinosti". V počitnih sem obiskal slovenske naselbine po državi Ill. Bil sem v mestu La Salle, De Pue, Oglesby, Peru in še par drugih. Bil sem tudi v vaši tiskarni v Chicagi. Prišel nazaj v največjo slovensko metropolo Cleveland, našel sem zopet "Edinost" zraven pa mi je nekdo ustulil nek oglas J. R. Z. ali bolje "komunistično" propagando, v kateri silijo na neko veselico, češ, da so naši rojaki zatirani v domovini po kraljevi vladi. Gospod urednik pomišlite, te nesramneže. Ali je naš narod zaklet? ali kaj je vzrok da ni na rodnega prebujenja in zavednosti? Da imamo toliko število janičarjev in v tako majhnem narodu, kar ni za trl ošabni Nemec in kruti Madjar, Italijan, uničuje te propalice.

Iz slovenske Tracije bežijo Slovani, odkar je bila pridržana Grški, Italijani koljejo dnevno naše obmejne Slovence, Poljaki in Rusi se zopet pobijajo med seboj, toraj zopet Slovani, tako je tudi na Tesinskem. In drugih krajih in vendar naši komunisti ne vidijo drugzega, kakor, kako bi pomagali tej peklenški sili, ka-tera hoče iztrebiti naš slovanski življelj iz površja zemlje.

Ko sem bil še v rojstnem kraju, čital sem in šlihal od svojih starišev o janičarjih, koliko grozovitejši so bili kot polnokrvni Turki. In vendar se še dobijo ljudje, ki sedajo tem zverem na limanice, in vprijejo allah il allah; v tem ko zametujejo naše svetinje.

Pod pretvezo osvoboditve izpod italijanske sužnosti bratov so nabirali denar po hišah, posluževali so se vsakovrstnih pripomočkov, z lažmi o trgal denar iz žepov rojakov. In sedaj bodo in ga že rabijo v naravnost škodljive svrhe. Kupili so za nekaj nad milijon kron vredno tiskarno v svoje proti-narodne namene, posnemati hočejo Trockija, žida, da se bode naše ljudstvo zopet klalo med seboj.

Kadar čitam njih liste, vidim hujškanje in hujškanje, in vendar so ali bi vsaj morali časniki biti za poučevanje in ne samo razdiranje. Ali res ni pripomoček, da bi se zatrla škodljiva svojat? Da, še v katoliški jed notó so že zanesli ta smrtni in okuži li vse dobro.

Pošiljam Vam tukaj tudi sličico našega vrliga župnika iz nepozabnega rojstnega kraja. Koliko je ta bla- gi duhovnik žrtvoval da je uredil župnijo Cerklje na Dolenjskem v koli- kor mogoče med nami zemljani v do- dro.

Konečno pozdravljam, čitatelje "Edinosti" Vam gospod urednik pa želim mnogo napredka in poguma za širjenje prelepih načel: VERA — DOM — NAROD.

Joseph Zulich.

P. S. Prirčno lepo se vam zahva- lim za lepo mašno knjižico katero ste mi poslali po F. O.

Pismo g. A. Grdine, zastopnika ame- riških Slovencev na orlovskem taboru v Mariboru.

New York, N. Y. — Ravno se od- pravljamo na odhod, naj Vam še en- krat izrazim mojo zadovoljnost s ka- tero odhajam; do zadnjega preje- mam darove za "Orla", ko sem Vam poročal iz Clevelanda nisem bil go- tov koliko bo skupnega denarja, na- ladiji bom spravil skupaj pravi za- pisnik in imenik. Vendar bode okro- glo \$1350.00 mogoče \$1400.00. To je več kot smo pričakovali.

Da ste zdravi.

Anton Grdina.

So šle po "Good Time".

Nekaj naprednih mladih oženjenih Slovencev žena se je peš napotilo od doma, zapustivši doma male ot- ročiče svojim soprogom v oskrbo. Misleč same pri sebi da je v resnici nikjer tu na zemlji še bolj lušno za take mlade razposajenke, kakor tu- kaj na Ely, davi so imele še preko mere tu v Ely "good time" mislile

so, da bodo pa naukih naprej podiv- jakov našle paradiž tu na zemlji kjer bodo uživale vse sladnosti, ki si jih morejo izmisliti.

Ali njih nadi se je zasukala nara- be, še predno so si bile sveste sestale so se z good timom o osebi roke pravi- ce", ki jih je spremljala tja, od ko- der so prišle. Kakšen je bil vspre- jem si lahko draga čitateljica in čit- atelj sam predstavlja, ta njih "good Time" se je spremenil v kislo kuma- re, pomešan z papriko, da jih gotovo "zgaga peče".

Draga čitateljica vprašam te, ali si že slišala da bi kedaj kakšna koli- zver zapustila svoje mladiče v gnje- zdu in šla daleč od njih, ne vmenec se za njih. Mislim da ne! Ko se jim nevarnost bliža še svoje življenje žrtvujejo za svoje mladiče. Kako ptičica skrbi za svoje otroke, jih pre- hranjuje v lepem in grdem vremenu a ne zapustivši jih dokler so mladi- či sami ne morejo iskati hrane. Člo- veško bitje pa, ki je vendar prejelo od svojih ljubih starišev krščansko vzgojo in podučeno v resnicah kato- liške vere, se tako daleč spozabijo in stopijo v moralne nauke, da zapu- ste svoje male otročice in svojega so- proga, ki si z žuljevimi rokami trudi za obstanek svoje družine, da jo preživi. Namesto da bi bila svjemu možu zvesta in hvaležna ki je dober, mu vso to dobroto zlorabi. Da dragi rojak in čitatelj to so posledice raz- nih plesišč, kjer se pleše pozno v noč posebno v sobotah, v nedeljo se slu- žba božja zanemari ali prespi z utru- jenimi možgani in težko glavo od- plesanja. Temu je treba narediti ko- nec. "Katoliški Slovenec".

PISMO IZ STAREGA KRAJA.

Mrs. A. S. iz Collinwood, O. je pre- jela sledeče pismo:

Velesencjena!

V imenu semiške dekl. Mar. druž- be se Vam kar najtopleje zahvalju- jem kot njen voditelj za velikodušen dar Vaš in Vaše sestre za naš novi venec oziroma za druge družbene potrebe. Silno sem bil vesel, da se še vedno zanimate za našo družbo. Vi- del sem iz tega, da trud za družbo ni zaman, če vzgoji take častilke Brez- madežne kot ste Ve in če tudi popol- noma drugačne razmere v novi do- movini Vas niso nič spremenile. Va- ša zelo pridna sestra Katka in nad- vse skrbna in vneta že večletna pred- nica Mar. družbe mi je pokazala le- po urejeni in ilustrirani list "Ave Maria", kjer sem z začudenjem vi- del naš družbeni oltar in naše igral- ke.

Čez tri dni, na Vnebohod, bomo obhajali 20 letnico M. družbe prav- slavno: Dekleta že pridno pletu ven- vo mašo. Če Bog da lepo vreme, bo- ce, da bo cerkev okrašena kot za no- prav lepo.

Priporočam v molitev našo druž- bo. Bog Vama poverni.

Fr. Dimnišar.

PISMO IZ STAREGA KRAJA.

V Evropi pač še ne bo prišlo do pravega reda. Druginja je skoro še zmirom večja. Stranke se pa le med seboj prerekajo. Za 26. junija se vse pripravljajo na prihod regenta Alek- sandra. V Ljubljani bo kaj živahno tiste tri dni. Vsa društva se udele- že po deputacijah, vsi župani gredo v Ljubljano. — Ženstvo v Sloveniji je dne 8. junija dobilo volilno pravi- co za občine. To je regenta naredilo popularnega. — A zdaj, ko se obra- nava ženska volilna pravica v Bel- gradu za konstituanto, jo liberalne stranke priznavajo samo principijel- no, a dejansko jim je nočejo dovoli- ti. V tem tiči le strah, da bo ženstvo v veliki večini volilo — krščansko. Zato pa liberalni demokrat zataji svoj princip. Iz tega vzroka forcira- jo zdaj tudi ob šklepanju volilnega zakona "kancelarparagraf", ki je v Nemčiji svoj čas kancelaria Bismar- cka pripeljal v Kanoso. In mlada Ju- goslavija si z njim tudi ne bo pridobi- la lavorik. Da bi le srečno prijad- rala do konstituante in položila trd- ne temelje v smislu krščanstva, v duhu socialne pravičnosti!

Vojaška cenzura je odpravljena že 5. maja in sedaj bolj redno dohajajo pisma. Prej pa so se nekateri prito- ževali, da vsebine niso dobili.

Dne 20. junija se je obhajala na Trški gori tristoletnica romarske cer- kve B. M. D. Novomeški prošt je pontificiral ob obilni asistenci. Zi- dali so cerkev oo cistercijani iz "Zatične in povzdignili tudi ondi vin- sko kulturo. Po opraviu je bil žen- ski tabor pred cerkvijo, kjer so se naše žene in mladenke vemale za vero in narod.

Kakor je bil majnik lep in gorak- tako je junij deževen in hladen. Ve- liko krme se je pohabilo, ker ni mo- goče sušiti, pa tudi druga letina ne bo tako dobra, kakor je sprva obeta- la.

Vse članke v "Ave Maria" ved- no z večjim zanimanjem prebiram, veliko bosa koristila ondotnim ro- jakom.

"Edinost" gre dosledno naprej, ne bo še prepozno, uspeh ne bo izo- stal.

Vaš

Anton Žlogar.

Kanonik v Novem mestu.

ZANIMIVO PISMO.

Mr. Martin Žizek, prekmurški Slo- venec nam je prinesel v uredništvo sledeče pismo svoje hčere, na kate- ro opozarjamo zlasti vse Prekmur- ske Slovence. Pismo se glasi.

Pozdrav iz Prekmurja!

Ljubi oče! Najprvo vas lepó poz- dravim in vam želim najlepše zdrav- je od Gospoda Boga.

Nadalje se Vam iz dna mojega lju- bečega srca lepo zahvalim za vse, kar ste nam poslali iz Amerike ob- leke in denarja. Jokali smo od vesel- ja, ko smo bakso dobili in si razde- lili, kar je bilo notri. Bog Vam stoka- rat plati.

Ali ne morem se vam pa zahvaliti še za najlepšo dobroto, katero ste mi učinili s tem, da ste mi naročili lepo knjigo "Ave Maria" in "Edinost". To je moje največje veselje. Saj s tem vidim, da ne skrbiti samo za naš telesni temveč tudi za naš duš- ni blagor. Zato, dragi oče, lepo vas prosimo na pozabite nam naročiti še za drugo leto in se vam že naprej zato iz srca lepo zahvalim. Iz srca le- po pozdravimo gospoda očeta Zak- rajseka in celo uredništvo "Ave Ma- ria" in "Edinosti". Iz hvaležnosti do Ave Maria ostanem jim zvesta prijateljica v tem vselem Prekmur- ju.

Veronika Žizek.

Čerensovci. Prekmurje.

NONPARTISAN LEAGUE.

Po severno zapadnih državah raz- plela je nova politična organizacija Nonpartisan League živahno agita- cijo. Tudi med našimi slov. delavci in farmarji so bili agentje: te lige pridno na delu in jo širili.

Ta organizacija je bila ustanov- ljena v North Dakoti in je pod vod- stvom nekega Townleya.

Ta organizacija ima lepo ime da- je non-partisan, to je nepristranska, vendar pa ni nobena druga stranka bolj "strankarska", kakor je ravno ta Nonpartisan league in sicer stra- šno rdeče barve je. Več škofov seve- rozapadnih škofij, tako tudi Duluth- ski in North Dakotski, so izdali po- sebna pisma v katerih svare katoliš- ke farmarje in delavce pred to ligo. Ta liga je strogo radikalna in socia- listiška in se je na svoji konvenciji v Mineapolisu izrekla za popolni Marksovi socializem.

Marksov socializem je pa

1. proti vsaki osebni lastnini, to je nihče ne sme ničesar imeti, temveč je vse državna last. Farmar, ki pris- topi k tej ligi, je dosledno proti lastni svoji farmi, je za to, da mu stran- ka vzame farmo, jo da državi on je pa samo hlapec na "lastni" farmi. Država pa ga kot "hlapca" lahko s- podi s farme in jo da drugemu. To je Marksov socializem, kateremu ho-

če non partisan league pomagati do- zmage tuv Ameriki.

2. Mak. social. je za svobodno lju- bezen, toraj za odpravo zakona. Vse kar rodi ali donasa kak dobiček, je državna skupna last, toraj tudi žena. In na Marksov socializem je sezi- dana "non partisan league". Mož ki pristopi k tej ligi ali ki voli za njene kandidate pomaga s tem na noge mo- čem, ki bodo naredili iz njegove že- ne in njegovih hčera same — vlaču- ge.

3. Mrkov socializem je za odpra- vo vsake vere. Cerkev in vse cerkve- no premoženje se mora obtežiti s 1000% taksami, da se tako uniči vse cerkve, vse cerkvene zavode. Far- mar ali delavec, ki voli s to stranko je toliko kakor da bi pomagal, da pri- dejo do moči oni možje, ki bodo na- redili iz njegove cerkve, za katero je on prispeval svoje krvave žulje, na- vadne plesne dvorane, moving pic- ture shole, skladišča ali pa še kaj hujšega. Zato slovenski farmarji in delavci pomislite, h kakšni ligi pri- stopite in komu daste svoje ime, vz- lasti s kom volite.

Amerikanski škofje se ne mešajo v politiko. Če so pa sedaj vendar dvignili svoj svareči glas, verjemite jim. Bojte se krivih prerokav, ki pri- hajajo k vam v ovčji obleki kakih "non partisan" ali "labor" ali "far- mar" league.

KOLIK STRAH IMAJO.

Da bi se delegatje ne pomudili v "zastrupljeni" Chicagi, da bi ne iz- vedeli kaj resnice o krasnem delo- vanju nekaterih uradnikov, se mora- jo vsi delegatje registrirati že v sobo- to popoldne in v nedeljo dopoldne morajo biti lepo pridni in biti pri sv. maši. V nedeljo popoldne bode pa časa dovolj, da se jim nasuje v oči peska, ali pa tiste moke, katero je vladal Z. D. pobrala nekemu predse- dniku (?) ker jo je pred lačnimi roja- ki skrival in hotel izkoristiti. Kdor ima slabo vest.

Jugoslavije gospodarski položaj.

Jugoslovanski finančni minister Kosta Stojanović je rekel v Parizu zastopniku lista "Information": Da si je opomogel naš denar na svetov- nem trgu, se imamo zahvaliti dobri letini in velikem številu pitanih pre- šičev in množini drugih pridelkov, ki jih moremo postaviti na trg v ino- zemstvo. Za prehrano doma imamo živil dovolj. Na svetovnem trgu bo kmalu naš dinar eden najdražjih novcev. Vvažali bomo pa le najpo- rebnejše reči. Izvozili bomo dvakra- to do trikrat več, nega vvažali. Za- to bo naš denar ohranil svojo lepo vrednost. Poljske pridelke, posuše- no sadje, meso, obdelan les in drugo, kar imamo odveč cenimo na 4 mili- jarde. Kar pa potrebujemo iz tujine, je vredno 1 milijardo. Carina se bo plačala v dinarjih.

Jugoslovansko poslaništvo v Wash- ingtonu poroča k dogodku v Splitu.

Split, 12. julija. Na godovni dan kralja Petra sta dva italijanska pod- častnika strgala hrvatsko zastavo z neke hiše in jo odnesla na italijansko ladjo "Puglia". To dejanje je izva- lo med ljudstvom veliko ogorčenje, ki je pelo narodne pesmi in manife- stiralo za Jugoslavijo v pristanišču. Na to je iz vojne ladje priplul čoln, v katerem so bili italijanski vojaki. Le-ti so streljali na množico in rani- li nekaj oseb. Jugoslovansko oro- žništvo je strele vrnilo in ubilo fra- getnega kapetana Djuli-ja, ranilo ka- petana vojne ladje Puglia, dva ča- stnika in nekaj mornarjev.

Nekaj ranjenih Splitčanov je u- mrlo.

Volilni red v Jugoslaviji.

Po novem volilnem redu bo Slove- nija s Prekmurjem imela 2 volilna okrožja, Hrvatska, Slovenija in Me- djemurje 8 volilnih okrožji, Bosna in Hercegovina pa 6, Črnagora 1, Bačka 3, Banat 3, Dalmacija 2, Sr- bija 29.

Na 30 tisoč prebivalcev pride en poslanec.

BOGATA JUGOSLAVIJA.

V Parizu izhajajoč list "L'Ekono- miste Slave" prinaša izpod peresa ru- skega časnikarja A. Svjetlovča čla- nek o jugoslovanskem narodnem go- spodarstvu, iz česar posnemamo sle- deče: Jugoslavija ima zelo znatna naravna bogastva: njeni premogov- niki so tako obilni da ne zadostuje- jo samo domačim potrebam, ampak oddajajo lahko velike količine ino- zemstvu.

Celotna produkcija premoga je l. 1919 znašala 2 milijona 424 tisoč ton. Bosna in Hercegovina pa 674 tisoč ton. Ta produkcija pa je vsled vojske za 35 odstotkov manjša nego pred vojno. Geološke preiskave so dognale v Jugoslaviji bogata ležišča železa, cinka, svinca, bakra, bismuta, merkurja, antimona, soli in manga- novca in celo zlata. Seveda je sedaj rudarstvo še v povojih. — Treba bo večjega pritoka kapitala in podjet- nega duha, da se bodo odprla Evro- pi ta ne še zadostno izkoriščena bo- gastva.

Bosna in Srbija sta pokriti s sil- nimi hrastovimi, bukovinimi in jelo- vimi gozbi. Ugodno razporejeni vo- dni toki omogočujejo lahko in ceni- no odpremo posekanega lesa. Podo- navje in Dalmacija sta bogati na ce- mentu.

Ruski inženir M. R. Vinda je od- kril v zagrebški okolici pred nekaj meseci naftne vrelce, ki obljubuje- jo bogate množine tega goriva.

Tekstilna obrtnija ima na razpo- lago velike množine volne, posebno v Srbiji. Sedaj se za enkrat to blago izvažajo v Čehoslovaško, ker doma primankuje še tovarn, za izdelovan- je volnenega blaga.

Članek pravi: Kdor je poznal Ru- sijo pred njenim razvojem v gospo- darskem oziru, predno je nastopil Witte s svojim poskusom industri- alizacije, bo gotovo iznenaden nad frapantno podobnostjo današnje Ju- goslavije z Rusijo iz l. 1890: ista og- romna naravna bogastva, isto po- manjkanje kapitala, prevoznih sred- stev in industrijske organizacije. Ista obilnost surovin in ista potreba po izdelkih.

Jugoslavija je kakor pomanjšana slika Rusije pred Witte-jem. Samo ena črta doči te dve deželi, sorodni po jeziku in kulturni in sicer to, da je Jugoslavija demokratična država in ima za podlago svojega poljske- ga gospodarstva malo posest: Rusi- ja pred Witte-jem je bila pa avtok- ratična država, ki je teljila na kmet- ski zadrugi.

To sta bili dve okoliščini, ki sta o- virali Witte-ja, da ni mogel izvesti svoje delo in dvigniti industrizacijo Rusije na Višino.

Naj bo Jugoslavija v tem pogledu srečnejša.

Jugoslovansko poslaništvo v Wa- shingtonu javlja.

Z dnem 13. julija t. l. — Beograd 10. junija: Koncem protestnega zbo- rovanja povodom bombardiranja Valone od strani Italijanov, je nekaj tisoč prebivalcev v Korči v Albani- ji dalo duška svojim simpatijam pred jugoslovanskim konzulatom v Korči in vsklikalo: Živela Jugosla- vija! Predsednik občine je izročil konzulatu prepis listine, s katero se prosi francosko vlado za posredovan- je.

Iz Zagreba potom jugoslov. kon- zulat v Washingtonu javlja, da je 11. julija krožil nad mestom ita- lijanski letalec. Naši letalci so se s- pustili z njim v boj. V naslednji noči je neko letalo sedlo pri Cvekaj. (?) na Slovenski zemlji na tla. Misli se, da je to isto letalo, ki je krožilo nad Zagrebom. Zajeta sta dva italijanska častnika.

SLOVENSKE TRGOVCI OGLA- ŠAJTE SVOJA PODJETJA V "E- DINOSTI".

PRIMATE TATU.

(Nadaljevanje.)

Zdaj nam pa enkrat povejte in na šteje, koliko je duhovski stan kmetu škodoval! Koliko kmetov sta cerkev in duhovnik ob posestvu pri pravila in njih otroke po svetu pogonala? Morda zaradi tiste uboge bice? Ali zaradi radovoljnih darov, ki ste jih cerkvi dali? Dvomimo celo, nja cerkvi (potom konkurence) kak da bi bil zaradi prikljčenega plačeva grunt propadel. O, kje! — Pač pa zaradi nekaj drugega! Ne cerkev in farovž, ampak — oštarija, ta je tista, ki kmeta spravlja ob zemljo in dom ter njegove otroke pogonja po svetu. Tam, tam — v oštariji in ne v farovžu — iščite črva, ki gloda steber kmetkega stanu, pijavko, ki mu pije srčno kri! Šteje grute, koliko je bilo prodanih zaradi gostiln! Našteli jih boste no stotine, v celo domovini na tisoče. Štejte može in fante, ki jih je gostilna spravila v prezgodnji grob; štejte pretepe in poboje, ki so bili po gostilnah in okoli gostiln; štejte žene, ki jokajo zaradi gostiln; štejte otroke, ki so zanemarjeni telesno in dušno in ki so prišli ob dom zaradi gostiln. Potem pa primerjajte s tem to, kar je farovž ljudem hudega napravil. Slabe gostilne — te so zlo in poguba našega ljudstva. Slabe gostilne so zbirališča vsega zla. Tam se opravlja, zabavlja, preklinja, kvartacija, čistost prodaja. Sama da piješ in plačistost prodaja, kujejo načrti zoper cerkev in zoper vse dobro. Samo da piješ in plačaš, potem smeš vse, kar hočeš. Za denar vse! Kake laži se tam spletajo, živo kaže. Objava. — Trebelnega glej stran 21. Seveda je gostilničar zraven. Kje drugod kakor v gostilni so se skuhale tiste laži in tisti dopisi! Niso vse gostilne sfahe, ampak veliko jih je. Le tiste gostilne so poštene, ki služijo res pravi potrebi ljudstva, katere potrebne okrepčila, in v katerih je vest prva, potem šele denar, v katerih se za noben denar ne dobi in ne dovoli nič napačnega, kjer ne dajajo pijancem in opitim ljudem pijače, kjer ne trpe ne preklinjevanja in kvartanja, ne opravljanja in zabavljanja zoper poštene ljudi in reči, in kjer ne daja jo mladim ljudem prilike o razbrzdanoosti. Tri četrtine gostiln bi morali odpraviti, ko bi imela država res pravo skrb za blagor ljudstva. (Seveda se to ne more narediti čez noč, ampak polagoma.) Potrebne in pošte ne naj ostanejo; vse one pa, ki le sesavanju in zapeljevanju ljudstva služijo in ne resnični potrebi, ampak le iz kvarjenju mladine naj bi izginile — pa bi bilo bolje za kmeta, za dedavca, za njih žene in otroke, za ves narod! Ne bojte se, Dolenjci in drugi slovenski vinogradniki! Nič strahu! Vaše vino bomo še vedno lahko popili. Odpravite žganje! Umetno narejen alkohol, ki ga ni prav nič potreba, ker je naravnega (vina)

Društvo Sv. Cirila in Metoda, št. 18 SDZ.

V društvo se sprejemajo člani od 16 do 5. leta. — Posmrtnina se plača \$150.00, \$300.00, \$500.00 in \$1000.00, za kolikor se hoče zavarovati. — Rojakil ne odlašajte in takoj pristopite k našemu društvu. — Za pojasnila vprašajte naše uradnike. — Predsednik Josef Zakrajšek, podpredsednik John Jaksic, tajnik, John Vidervol, zapisnikar Jos. B. Zaversnik, blagajnik Anton Bašca, nadzorniki, Anton Kozelj, Anton Strniša, Viktor Kompare, Zdravnik, Dr. J. M. Seliskar, Vratar, John Peterlin, Sprevidatelj, Jos. Zakrajšek ml., Zastavonoša, Alojz Somrak.

Društvo zbora vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri v šolski dvorani.

dosti, odpravite pivo (istotako umetno trubiciran alkohol, katerega smo Slovenci večinoma nemškega pili (Puntigam, Reininghaus, Dreher, Union itd.) in za katero nemško pivo smo izdali pred vojsko Slovenci Nemcem najmanj 10 milijonov na leto, da so nas ložje ponemčili. To so vaši konkurentje, vaši škodljivci, vi vinčaki! Tem vrata pokazati, in naš domači pošteti vinski pridelek se bo vedno lahko razpečal. Samo ko bi poskusili enkrat s temi našimi zahtevami, bi videli, če bi ne bilo v vsakem oziru boljše za naše ljudstvo; ne le manj greha, manj pijanosti in razuzdanosti, manj prepira in pretepev, manj bolezni in prezgodnjih smrti, manj solza in žalosti, ampak tudi manj revščine in beračije, več denarja in blagostanja, bolj trdne kmetije, boljša hrana in obleka, več sreče in miru, več zadovoljnosti in pravega veselja. Zato pa menimo, da bi bil mesto klica: Proč s farji! bolj praktičen klic: Proč z oštarijami!

Ne pravimo: proč z birti! ampak le: Proč z nepotrebnimi gostilnam! kajti osebno ne želimo nikomur nič hudega, vem le dobro. Le vsi ljudje naj žive in dobro žive! A ti ljudje bi se lahko oprijeli kakega bolj koristnega obrta (produktivnega) poklica, pa bi zaslužili vse naše priznanje in spoštovanje. Če nepristransko sodijo, morajo sami priznati in tudi priznavajo, kar vidi vsak človek, da je gostiln — po milosti avstrijske vlade preveč, veliko preveč. Vsa človek zdravih oči in zdravega razuma to vidi, samo avstrijska vlada tega ni uvidela. Z nobeno rečjo nas ni tako bogato obdarila kakor z oštarijami. Mislila si je: Le pije, nemni Slovenci, boste prej potonili! Če pa nočemo samo zoper, staro Avstrijo zabavljati, ampak kar boljšega narediti, se mora v tem oziru v naši državi temeljito preurediti, — če ne pa smo in stanemo taki nazadnjaki, kakor smo bili v Avstriji! Dobrim gostilnam čast, vse slabe proč!

Dokler bo toliko gostiln in pijančevanja, tudi z resnično izobrazbo našega ljudstva ne bomo nikamor daleč prišli. Tudi šole nam ne bojo dosti pomagale. Ali ne vidite, koliko je med nami sirovosti kljub toliko šolam? Največjo zaslug za to sirovost ima pijača in gostilna. Kdaj pa ljudje zlasti razgrajajo, kakor ko imajo preveč pijače? Slabe gostilne podirajo to, kar zidata cerkev in šola. Komur je kaj, za izobrazbo naroda, mora biti za to, da se število gostiln skrči na resnično potrebo. V Ameriki jih bodo ravno zaprli 300.000.

Zdaj smo videli kdo kmetu več škoduje: farovž ali oštarija. So še drugi vzroki, ki nam povedo, da nove kmečke stranke v tej obliki ni ro dila potreba. Naj sodi kdo o bivšem deželnem odboru kranjskem, kakor hoče — nismo bili zadnja leta z njim prijatelji — a enega mu tudi nasprotnik ne more odrekati: Za kmeta je storil kar je v svojem področju mogel. Celotlastni pristaši so mu očili,

Društvo Sv. Frančiška Seraf. G. S. K. Jednote ima svoje seje vsako drugo soboto v mesecu na 2 St. Mark's Place, New York, N. Y. Sprejemajo člane od 16—50 leta za zavarovalnino \$250.00, \$500.00 in \$1000.00 in bolniško podporo. Zavedni rojaki, pristopite k temu prekoristnemu društvu, ki je eno izmed najagilnejših v New Yorku.

tali, da nima smisla za umetnost in podobne reči, da vidi samo bike in krave, hleve in svinje, pašnike in platiné, mlekarne in druge kmečke potrebe. Pritegnil je v deželno službo vsake vrste kmetijske strokovnjake. Koliko je napravil cest, vodovodov in vodnjakov, koliko naredil za zboljšanje živinoreje; vsak kmet ki je napravil modern hlev, je dobil podporo. Za ženske je napravil gospodinj-ske tečaje. (Več o tem pove knjižica "Dejanja govore", ko je sestavil rajni dr. Krek.) Slovenska ljudska stranka je bila prva kmečka stranka. Tudi v državnem zboru se je za kmeta potegovala, kar je mogla. Če ni mogla zanj več storiti, je bila temu vzrok višja sila — kapitalizem, o katerem se pozneje nekaj spregovorimo. Ta, kmetije, ta je vaš sovražnik, a ne duhovnik! — Kako odločno pa trdimo, da je ta tranka prava, ker sloni na krščanstvu, ravno tako in se bolj odločno po obsojamo — in smo že davno obsojali — kar je bilo v stranki napačnega, ker se krščanska načela niso prav izvajala. Zato pa je prav, da se stranka izčisti in da se česu primerno preustriji. Prav, da se vrže ob tla vsak absolutizem (samovolado posameznikov): prav, da stopi na noge kmet; prav, da ima zadnji bajtar in delavec v stranki toliko be sede kakor vsak gospod — obrt ali bradat. V cerkvi ima besedo samo duhovnik in si je ne da vzeti, v politiki pa vsak! Ne kdo kaj reče, ampak kaj pove, to se vpraša.

(Dalje prihodnjic.)

Washington, D. C. — Zastopstvo urada za imigracijo naturalizacijo se je podalo pred senat. Tu je govoril najprej Dr. Shiels:

"Naprej moramo gledati na to, da pokažemo priseljencu, da je dobrodošel. Treba je, da mu pomagamo, da se pouči o deželi in da ga branimo, da ga nihče ne zlorabi. Povdarjal je, da se mu mora dati več prilike, da se izobrazi.

Joseph Mayper je povdarjal, da se mora od priseljenca zahtevati več izobrazbe, predno dobi državljsanske pravice, da naj se priče izpuste, kakor tudi različne prošnje. Zahteval je tudi, da ni treba, da bi prosilec znal proklamacijo neodvisnosti in sodišče naj bi bilo bližje prosilčevega doma.

Louis Marshall je povdarjal, da bi se ne smelo nikogar dopustiti v Ameriko, kdor si ne zna svojega kruha služiti, ali če ni pri pravi pameti. Posebno naj bi se ne dopustilo nobenih anarhistov in drugih rogoviležev. Vemo da je ta dežela napredovala le zavoljo imigrantov, da bi ne postali narod, kakoršen smo, če bi ne bilo teh mož in žen ki hočejo tu ustanoviti si svoj nov dom. Čas je, da razumemo imigrantove razmere in njegovo dušno stanje. Treba je postaviti, ki bodo branile dobre preseljen-

ce in zavračevale slabe. Treba jih je seznaniti z ameriškim ljudstvom in in jih braniti pred zlorabo. Rekel je, da sedanje postave o izobraženosti niso pametne. "Naseljenci so koristni" Čeprav ne znajo pisati in brati, vseeno lahko delajo. Po razumu bi jih morali soditi, če so opravičeni do državljanstva. Če pa hoče kdo priti sem in delati, zato mu ni treba skušnje. Človek ki lahko goljufa v več jezikih vseeno lahko pride sem."

New York. — Jakob Ginsburg je imel govor pred narodno imigracijsko konferenco in je rekel, da časniki, tiskani v tujih jezikih, ne širijo samo amerikanizma ampak razširjajo tudi ameriške ideje; rekel je tudi da ni nikoli mogoče poamerikanizirati tujcev brez časopisov v tujem jeziku.

"Našim nasprotnikom se zdi čudno, da ne gre skupaj — tujejezični list in amerikanizacija. Nad dvajset predlogov je v kongresu, da bi zatrti tujejezične liste v Ameriki. Zakaj? Ker mislijo, da tujci ne morejo postati Amerikanci, dokler imajo tuje liste.

Ameriški tujejezični listi so stori-li več za Amerikanizacijo, kakor angleški. To ima svoj vzrok. Če hočeš s človekom govoriti, moraš govoriti z njim v jeziku, katerega razume. Angleško ne morete govoriti s človekom ki se šele prišel na naše obale. Lahko še toliko govorite o patriotizmu, če pa ne razume besede. Zato je treba, da čuje svoj jezik. To delo opravlja časopisje.

Vsak tujec najde časopis v svojem jeziku. Z malimi izjemami, take izjeme so tudi pri angleških časopisih, so tuji časopisi lojalni. Njihov namen je, da uče tujca amerikanizacijo. Novodošleci potrebujejo pouka, pravega pouka; tega dobe po svojih časopisih. Tuji jeziki pa ne samo amerikanizirajo tujce, ampak pošljejo glas o amerikanizaciji tudi v tuje kraje. Prve nazore dobi tujec po časopisih, pisanem v tujem jeziku.

Tujec povzdiguje Ameriko v pismih svojim prijateljem in jim pošilja svoje časopise. Po pismih in časopisih čuje delavec v Evropi o Ameriki, njenih prostosti in epih prilikah.

Ravno zavoljo tega je prišlo toliko milijonov tujcev do naših obal, ker so brali o Ameriki v svojem lastnem jeziku. Če vse to ne pomaga k amerikanizaciji, potem sploh ničesar ne vem. Ravno zavoljo teh časopisov je Amerika tako spoštovana v drugih delih sveta."

Če damo priseljencu pravice, bo storil tudi svojo dolžnost do države. Pravice za nedržavljanje pa so čudne. Mr. Brearley je rekel: "V Nebraska ne sme iti nobeden nedržavljan na nobeno sejo, če ni verska ali dru-

štvena. o Oreganu ne sme citati lista v materinem jeziku; v Wyomingu ne sme biti voditelj po gorah; v Michiganu ne sme biti brivec; v Georgiji ne prodajalec na cesti; v Tennessee lovec, Teksasu, Washingtonu in Ohio ne sme prodajati rib; v Arizoni se kaznuje s \$1.000 dolarjev, šest mesecev ječe ali obema, če bi hotel dobiti delo pri javnih napravah.

Nekatere postave so naravnost krivične, ker omejujejo naravne pravice. Vsaka nespametna postava ima slab vpliv na tujca.

Te probleme bo treba preštudirati. Občutki, katere dobi priseljenec prve tedne, so neizbrisni; posledice se tudi pokažejo. Javnost se mora navzeti tega duha, da bo pravičnost ravnala s tujcemcem.

Tujec, ki hoče ostati tu, mora imeti priliko spoznati svoje dolžnosti. Dober zgled in pouk morda vzame veiko časa in potrpežljivosti, a sado vi se pokažejo. Med vojsko je bilo izmed 3.664.000 mož v ameriški armadi 3000.000 Italijanov, 200.000 Poljakov, 165.000 Judov, 100.000 Skandinavcev, 60.000 Grkov, 50.000 Čehov, 20.000 Rusov, 20.000 Jugoslovancev, 10.000 Litvinov in še drugih, tako, da je bilo nad en milijon na tujem rojenih vojakov. 414.389 tujcev ni hotelo biti izvezitih pri prvem zrebanju in so se prostovoljno prijavili k vojakom. V zapisniku nemškega častnika je stalo sledeče: "Le malo vojakov s katerimi pridemo skupaj, so pravi Amerikanci; večinoma so Nemci, Nizozemci in Italijani."

Če bomo s tujcem pravično ravнали, mu dali tudi pravice in ne samo dolžnosti, bo gotovo storil svojo dolžnost."

Na Španskem je umrla Evgenija, bivša francoska cesarica v 94 letu svoje starosti Rodom Španjolka iz grofovske hiše Montijo je očarala s svojo lepoto Francoze, in si pridobila njih srca, ko je v smrtni nevarnosti pred ženo Orsinijevo bando, ki je ranila njenega moža Napoleona III., ostala mirna.

Na političko življenje tedanjih časov je imela velik vpliv; njej so pripisovali krivdo nad izbruhom vojske mej Francozi in Nemci l. 1870. "To je moja vojska", je baje vskliknila ob začetku bojev.

Po polomu francoskega cesarstva je bežala na Angleško in imela od takrat nemirno življenje, ki je porabila za neutrudljivo popotovanje po svetu. Od časa do časa se je vračala v Pariz, kjer je od širše množice nepoznana sanjala na krajih svoje cesarske slave o minljivi zemeljski sreči.

Telefon: Canal 6319.

MATH KREMESEC
mesar

Priporočla Slovencem in Hrvatom
mojo dobro in okusno
mesnico.

Vsaki dan sveže meso, kakor
tudi

— prave kranjske klobase —
doma delane vedno na razpolago.

1912 W. 22nd St., Chicago, Ill.

VAŠA OBLEKA

bo zgledala kot nova ako jo prinesete nam čistiti, barvati ali popraviti. Mi tudi Vašo staro obleko preuredimo po novi modi.

FRANK'S DRY CLEANING CO.

Telefon: Central in Rosedale 5694

Delavnica in urad

1361 EAST 55th ST.

nasproti Lake Shore Banke.

COLLINWOOD — PODRUŽNICA

15513 WATERLOO RD.

Severova zdravila vzdržujejo
zdravje v družinah.

Natresite ga
v svoje čevlje.

Da dosežete za svoje boleče, žgoče in srbeče noge zaželen komfort, in da ustavite neprijetno potenje in duh, ki nastaja iz tega, natresite v svoje čevlje in nogavice

Severa's
Foot
Powder

(Severov Prašek za noge). Ta prašek pomaga, če vas bole noge, suhi vlago in drži vaše noge suhe in v komfortu. Dobite ga pri vašem lekarju. Cena 25c in 1c davka.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

PODPIRAJTE MOŽA, KI VAS PODPIRA.

FRANK SUHADOLNIK

koliko stori za "Ave Maria" in "Edinost," zato ker je navdušen za katoški tisk.

On je zastopnik za ta dva lista.

Rojaki, ali ne mislite, da tak mož zasluži, da kupujete pri njem on ima VELIKO ZALOGO OBUVAL.

Ljubenznjiva in točna postrežba
6107 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO.

Oslabljenost valed pretežkega dela, izdelanost, okoreli sklepi in mišice, slaboten hrbet, pretegnjenost iz izpahnenje, temu ja lahko hitro od pomoči s takojšnjo uporabo

PAIN-EXPELLERJA

"Prijatelja v potrebi"

Družine, ki so enkrat spoznale njegovo zdravilno moč, ne bodo več brez njega. Samo en Pain-Expeller je, in v vaše varstvo jo opremljen z našo tvorniško znamko

SIDROM

Če nima zavojček te tvorniške znamke, ni pristen in ga zavrnite. 25 in 70 centov v vseh lekarnah ali pa pri

F. AD. RICHTER & CO.,

BUSH TERMINAL BUILDING NO. 5

Cor. 3rd Ave. & 35th Street BOROUGH OF BROOKLYN, NEW YORK CITY

EDINOST.

Neodvisen dvotednik jugoslovanskih delavcev v Ameriki.

NASLOV:

Edinost Publishing Company.

1849 W. 22nd St.

Telephone Canal 98.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Weekly and Semi-Weekly in alternate Weeks by Edinost Publishing Co., 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Entered as second-class matter Oct. 11, 1919, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

POSLEDICA SLABIH DELAVSKIH VODITEJEV.

Organizovano delavstvo ima smolo pri svojih delavskih voditeljih. Večkrat gledajo ti delavski voditelji le na svojo korist in jemljejo delavstvu dobro ime.

"Ubrrella Mike" zastopnik električarjev je najnovejši zgled. Ta je odgovoren, da električni vozovi niso vozili zadnje dni v Chicago. Iz sodnijskih zapisnikov in drugih virov je razvidno, da človek ne zastopa delavstvo, ampak samega sebe. Bil je obojen na eno leto ječe in \$5.000 kazni, ker je vzel od priče \$500 za dovoljenje, da se sme napraviti gotova električna sprememba in od druge priče v isti namen \$3.000. Nekdo drugi zopet prica, da je Boyle prejel -20.000, da ne bo nikake stavke pri neki zgradbi, tačas, ko ni bilo nikake nevarnosti.

Večina organizovanega delavstva ne simpatizuje z njim, ker rabijo zdrav razum. Upamo, da bo prišel čas, ko se bo delavstvo otreslo teh pijavk iz svojih vrst.

KRAVE REDE Z ŽAGANJEM.

Dobivanje krme na farmah je zelo napredovalo zadnja leta. K temu o pripomogle raziskave v laboratorijih in poskusi na farmah.

Če bi kdo rekel nekda, da se da žaganje spremeniti v mleko bi se mu bili smejali. Pripovedujejo, da je farmar dal kravi žaganje in ji nataknil zelena očala, da je krava mislila, da je travo. Ko se je ravno navadila te hrane, je poginila.

Wisconsinski kolegij za poljedelstvo poroča, da rede krave z žaganjem, kateremu so primišane razne kemične snovi. Tri krave so dobile 30 delov hidrolizovanega žaganja, 40 delov ječmena, 30 delov pšeničnih otrobov in 15 delov lanenega semena ter so dajale toliko mleka, kakor druge krave.

Stvar je gotova, krave rede z žaganjem. To je gotovo napredek s to novico pa prihaja druga, namreč, da mnogo farmarški okraji v Illinois izgubljajo na prebivalstvu.

VOJSKA IN INDUSTRIJA.

Mnogi pozabljajo, da imajo današnje vojske vzrok v industriji; različne polti, bela, črna, rdeča, rumena, še niso zadosten vzrok za vojno. Pod vsako kožo je želedec, ki ima enake lastnosti pri vseh ljudeh, kar je navadno vzrok vojne. Človeški tek je zelo važna stvar.

Vojske nastanejo iz resničnega glada ali iz strahu pred gladom. Zadržna vojska je izrodek industrijalnega boja zadnjih dvesto let. Prihodnje vojske ne bodo nastale toliko zaradi različne polti, kakor med različnimi industrijalnimi skupinami.

Polt ali narodnost gotovo igra velikansko vlogo, ni pa neposreden vzrok za vojno. Različne polti se bojujejo med seboj ne toliko zaradi narodne razlike, ampak, ker hočejo imeti iste ekonomske ugodnosti. Ker so različne, se ne mešajo, ampak, ker rabijo isti prostor, in isto trgovino.

Kadar imajo rdeča, črna in rumena pot iste ekonomske potrebščine in industrijalno moč, za kompeticijo, tedaj postanejo nevarne. Rumena polt je že prišla na stališče moderne civilizacije, kjer je industrija razvita; zato se mora razširiti, kompeticija nastane z belimi za deželo in hrano. Rumena polt napreduje le zato, ker jo k temu sili industrijalna potreba.

CHICAŠKE NOVICE.

Velika nesreča bi se bila kmalu zgodila zadnje nedeljo izletnikom "Jugoslav Republican Club" pod vodstvom Mr. Martina Lauriča. Ko so se peljali na več "truki" okrog bloka, da se pokažejo in so motili službo božjo z igranjem harmonike pod cerkvenimi okni, kar je proti postavno, da je moral pridigar ukazati zapreti cerkvena okna, in so prišli na 22. cesti blizu cerkve, prišla je kura in zadela v prvi truk ter ga razbila. Vsi, ki so bili na "truku" so po padali na tla. Le sreči je pripisovati, da se ni nihče ubil. Poklicali so hitro ambulanco, vend arni bilo sile. Z voza je padla tudi Mrs. Laurič in deček Kral, ki si je prebil ustnico.

"Beach party" našega Mlad. Kluba sv. Štefana preteklo nedeljo popoldan se je prav dobro obnesel.

Poročila sta se 17. maja Ma. Mat. Študel in Jolietta in Miss Zunič iz Calumeta. Bilo srečno!

V nedeljo popoldne vsi Chicaški Slovenci v Maksoy park na izlet Chi kaških Združenih Društev za ollovski sklad! Nihče naj ne ostane doma! Vse "Elevated" vlaki "Douglas Park" vodijo tja in sicer je park tik

zadnje postaje. Nastopila bosta tudi pevka zbora "Soča" in Cerkvni pevski zbor. Za obilno zabavo bode preskrbljeno.

Naš g. župnik se je vrnil iz severne Minn., kjer je imel sv. misijon. Marsikaj zanimivega je povedal. Ja ko je pohvalil naše slovenske farmarje v Greaney, Minn.

Kam greš v nedeljo popoldne: I. kam? V Marksov park v Cicero na piknik!

STAVKA CESTNE ŽELEZNICE KONČANA.

V nedeljo ob tritret na pet popoldne se je končala stavka ne električni železnici. Izgubili so delavci. Ob sedmih zvečer so se vrnili na delo vsi, ki delajo po noči.

Poskušal vstreliti Hindenburga.

Nek neznanec je prišel 13. julija k Hindenburgu v sobo in vstrelil na njega. Mož ni zadel; takoj noga je zbežal.

Mislijo, da je nasilnež bit navaden ropar.

ŠIRITE LIST "EDINOST".

DENAR V STARO DOMOVINO.

Ako hočete varno in zanesljivo poslati denar v staro domovino opozarjamo na oglas Narodne banke Kraljstva SHS v Beogradu. Tu citate, da priporoča banka in po nji Jugoslovansko poslaništvo iz Washingtona, da

POŠLJITE DENAR DOMOV V ČEKIH in

po nas, ki smo uradni zastopniki Američan Eksprss Co.

Veliko rojakov je bilo že opeharjenih za večje vote, ker so zaupali raznim zakotnim agentom svoj denar.

Zato rojaki, ki pošiljate denar domov, obrnite se s zaupanjem na nas. Naše denarne zveze z največjimi in najzanesljivimi bankami vam jamčimo točno pošiljanje denarja.

VELIKI TRGOVCI NE PUSTE PREMOMA V CHICAGO.

Zastopniki osemdesetih železnice so bili klicani na odgovor, da razlože, zakaj stoji na tisoče vozov praznih, med tem, ko primanjkuje premoga. Rečeno je bilo, da pride preveč premoga v Chicago, kakor kekdaj prej v zgodovini, a veletrgovci pošiljajo drugam po spekulacijskih norodnih železnicah je bilo naročeno, da se vozovi takoj pošljejo k premogokopom v Illinois in Indiano, kjer delavci ne delajo niti polovico časa.

Meddržavni trgovski odbor je k riv, da ne pride sploh nič premoga od vzhoda, kakor navadno, tako je Chicago odvisno samo od premoga, katerega skupljejo v okolici. Predsednik Wilsonu so natančno razložili razmere v premogovnih okrajih.

V So. Chicagi bodo nehali kleti po telefonu.

Več pritožb se je čulo, da trgovci v So. Chicagi tako kolnejo po telefonu, da se skoro žice trgajo. Pravi jo, da bo sedaj tega konec. Operatore so imele domačo zabavo, kamor so povabile tudi nekatere trgovce. Dekletom so se možje tako dopadli, da so se glasno čudile, kako da taki možje tako kolnejo. Zato so trgovci sklenili, da ne bodo več kleli.

Možata ali častna kletev gotovo ni.

ŠIRITE LIST "EDINOST".

V ZALOGI "AVE MARIA" IMAMO SLEDEČE KNJIGE. MOLITVENIKI:

O sv. deželi, povest	1.00
Salomonovi rudniki. Roman	1.00
Peter Rokodeljč, povest	.50
Povest, And. Gabrček	1.00
Ivan Mizerija	1.00
Majdič: Na Sveti Večer vezan	1.25
Turki pred Sv. Tilmom. Povest	1.00
Igralec, roman	1.00
Ne v Ameriko. Povest	1.00
Humoreske in Groteske. Ruski narodni humor	1.00
Erjavc: Hudo brezno. Roman	.75
Kozaki. Roman	1.00
Svetobor. Povest	1.00
Dane: Povesti za mladino	1.00
Četrtek. Roman	1.00
Jurčič: Sosedov sin	1.00
Gruda Umira. Povest	1.00
Maksim Gorki: Povesti	1.00
Spilman: Junaštvo in Zvestoba	1.00
Detela: Malo življenje. Povest	1.00
Zabavna knjižica. Povesti	1.00
Večeri ob Lemanu. Povest	1.00
Spilmanove Povesti šestnajst zvezkov po	.50
Na različnih potih. Povest	.50
Jos. Jurčič, Sosedov sin. Povest	1.00
Romarija. Povest	1.00
Vojnik. Povest	.50
Alešovec: Ljubljanske slike	1.50
Zadnja kmečka vojska. Povest	1.50
Alešovec: Kako sem se jaz likal. Povest. Trije zvezki	2.00
POVESTI:	
Fran Erjavc: Izbrani spisi. — Povesti Erjavčeve so znane in splošno priljubljene. Vezan	1.00
Prokop Chochołonski: Jug, krasni roman, ki prekosi vse druge Colomove romane. Skrajno zanimiv. vez.	1.00
Spilman: Zadnji dnevi Jeruzalema v dveh zvezkih. "Trikrat sem že prečital ta roman, pa bi ga še čital", je rekel rojak. In to po pravici. Spilman je v tem romanu prekosil samega sebe. Ob zvezka	2.25
Sheehana: Kresilo duhov. Kdor pozna duhovstvo irske pisatelja	

Sheehana, ta ve, da je Kresilo duhov knjiga, katere se človek nikdar ne naveliča. Vezan	1.00
Bob za mladi zob, vezan. Lepa knjižica za mladino. Pa tudi odraščeni bode našel v nji lepo kratkočasje.	.50
Spisi Andrejčkovega Jožeta, devet snopičev po	.35
Detela: Prihajaj, je krasen roman, skozi in skozi zanimiv in podoben Martin Krpan, narodna povest. Kdo še ni slišal o Martin Krpanu? Kdo se še ni nasmejal njegovim duhovitim pristno kranjskim šalim? To je sicer izmišljena povest, vendar pisatelj je tu v krasno zaviti obliki povedal bivši avstriji, da bode prišel iz Kranjskega Martin Krpan, ki bode premagal Nemškega in Mažarskega Brdavsja in osvobodil svoj narod. Se le danes razumemo prav Martin Krpana	.75
Taras Buljka, zgodovinski roman. Krasen roman	1.25
Izidor Cankar: S potil povest. Izidorka Cankarja vsakdo pozna. Njegova duhovitost je znana. Tako duhovita je ta povest, krasen jezik.	1.00

Dalje imamo v zalogi manjše povesti in romane:	
Cesar Maks in Meksika	.50
Don Kišot	.50
Naša Ančka	.75
Siste e Sesto, povest	.75
Kuratorska povest	.75
Zvonarjeva hči	.50
Hudo brezno	.75
Na različnih potih	.75
Rešitev o pravem času	.35
Narodne pripovedke	.35
Gozdarjev sin	.75
Ribičev sin	.35
Grofinja Genovefa	.35
Najdenček	.35
Narodne pripovedke	.50
Jaromil. Povest	.35
Erasm Predjamski	.35
Cerkvica na skali	.35
Hubadove pripovedke	.35
A. Kalan: Pripovedi	.35
Pri Vrbčevem Grogi	.35
Car in tesar	.35
May Erie	.35
Na preriji	.35
Potovanje v Liliput	.35
Maksimilijan	.25
Zbirka narodnih pripovedk	.35
Mirko Poštenjakovič	.35
Strelec	.35
Pasjeglavci. Povest	1.00
Znamenje štirih. Roman	1.00
Iz dnevnika mladega Poredneža. Povest	1.00
Jernač Zmagovaj. Povest	1.00
Eno leto med Indijanci. Povest	.50
Meško: Njiva. Povest	.35

RAZNE KNJIGE:	
Slov. Hrv. Katoliški shod. Poročilo velikega shoda, ki je bil v resnici rojstvo Jugoslavije. Kdor danes to poročilo bere, ta vidi, kako so katoliški naši škofje pletli vez med brati Jugoslavlani, kako so pblagali temelje, na katere so potem postavili Jugoslavijo	1.50
Prava Kristusova nevesta. Po sv. Alfonzu. Krasna knjiga zlasti za redovnike in redovnice. Da, vsak redovnik bi moral imeti to knjigo. I. zvezek	.75
Osmero Blagov. Krasna knjiga za poduk slovenskega naroda	1.25
Lurški čudeži	.50
Več luči. Dr. Mahnič. Krasna knjiga za sedanji čas. Zlasti slov. duhovnikom je priporočamo	1.50
Kako ti je ime (brošurica)	
Sv. Neža	.15
Sv. Frančišek	.15
Sv. Janez Evangelist	.15
Sv. Katarina	.15
Marija Magdalena	.15
Rože Simanska	.15
Perutninar. Kdor želi gojiti kokoši in znati vse, kar treba za uspešno rejo kokoši, tu ima knjigo!	1.00
"Vzorov in bojev," katere je pisal Dr. Debevc. Te črtice so sedaj ponatisnjene v posebni knjigi. Jako zabavno	1.50
Dr. Jeglič: Starišmi Stariši, preberite to knjigo. Zlata je vredna	.50
Dr. Jeglič: Dekletam	.50
Dr. Jeglič: Mladeničem	.50
Angelček 12 letnikov po	1.25
Živinoreja. Farmarijska krasna knjiga za Vas	1.00
Kraljestvo čebel. Farmarijska, čebelarji to je knjiga za Vas	.75
Zemljevid Gorenjske	.50
Zgledi bogoljubnih otrok	1.00
Slovenske pesmi prevedene v nemščino	1.00
Naša država. Kdor hoče čitati kako	

pojmujejo Jugoslavijo naši rojaki doma, naj čita to knjižico	.75
Kratka katehetika, navodilo za podučevanje otrok v katekizmu. Ker v več župnijah dekleta in fantje oskrbujejo poduk otrok v krščanskem nauku, jim bode ta knjižica dala lepih navodil, kako se mora podučevati	
Vzori in boji. Kdor je čital "Dom in Svet" pred leti, ta se gotovo spominja	
Vzorniki I. sv. obhajila. Podučna knjižica lepih zgledov vzlasti za otroke, ki se pripravljajo za prvo sv. obhajilo	1.00
Skrivnost Presv. Rešnjega Telesa, krasna knjiga o presv. Rešnjem Telesu, katero prav toplo priporočamo vsem častilcem Evharističnega našega Gospoda	1.00
Država brez Boga. Krasna razprava, katero naj bi prečital vsak Slovenec	.35
Knjigovodstvo v dveh zvezkih. — Pravo knjigovodstvo je podlaga vsakega podjetja. Koliko naših trgovcev ni uspelo edino radi tega, ker niso znali voditi knjig	2.00
Primitve tatu. Krasna brošura, primerna. Času in razmeram	.50
Brezmadežni. Zbirka molitev	.25
Starišem in vzgojiteljem	.05
Iz raznih stanov	.35
IGRE:	
Naša kri. (Finžgar)	1.00
Martin Krpan. Slov. narodna igra	1.00
Legionarji (igra)	1.00
Krivoприсежnik, igra	1.00
Domen. Narodna igra	1.00
Turški križ	1.00
Za križ in svobodo	.75
ZRAVNIŠKE KNJIGE:	
"Dojenček" navodilo materam pri njih skrbi za zdravje njenih otrok	
Vsaka mati naj bi prečitala to knjigo	.50
O ljudskem zdravju. Knjiga, ki je vredna zlata za vsako hišo	1.00
Želišča v podobah. Domača zdravila so največkrat najboljša pomoč za razne manjše bolezni	.50
Zdravilna zelišča	.75
Spolna nevarnost	.50
Večna molitev. Vezan	\$2.00
Bog med nami, vezan	1.50
Getzemani in Golgata, vezan	1.50
Šmarnice arskega župnika, vez.	1.50
Volc. Šmarnice, vezan	1.50
Kruh življenja, vezan	1.50
Tolažba dušam v vicah	1.50
Marija Kraljica src, vezan	1.50
Hvala Božja, vezan	1.00
Ura molitve Jezusa v Sv. Reš. Telesu	.50
Berilo in Evangeliji	5.00
Obiskovanje Presv. Rešnjega Tel.	.10
POEZIJE:	
Simon Gregorčič, vezan	\$1.00
Simon Gregorčič, priredil Ivan Dor	
nik, vezan	1.00
Padajoče zvezde, pesmi A. Gradnik, vezan	1.00
Rimski Verzi, pesmi Mihaela Opeka	1.00
Šotor miru, poezije Silviana Sardenko	.75
Zbirka pesmi Simona Gregorčiča nevezan	.75
Zbirka pesmi, Anton Funtek	.75
Psalmi, Ivan Vesel	1.00
Jos. Cimperman Poezije	1.00
Pesmi, Dolinarjeve	.75
Maslejeinci	.45
Saljivi Jaka	.50
Viljem Hafove praviljice	.50
Vojska na Turškem	.50
Poslednji Meksikanec	.50
Šopek lepih pravljic	.35
Stezolodeč	.35
Narodne pripovedke za mladino	.35
Avstrijska ekspedicija	.35
Zbirka narodnih pripovedk	.35
Bitka pri Visu	.35
Marion, krščanski deček	.35
Prst božji	.35
Na valovih južnega morja	.35
Kraljevič in berač	.35
Krištof Kolumb	.35
Car in tesar	.35
Dr. Ivan Tavčar povesti: Dr. Tavčar je dober pisatelj in ima popolnoma v oblasti jezik. Njegovi roni so duhoviti. Nevezani \$1.00, vezani	1.25
Meško Dve slike. Povest. Meškotova dela so znana. Njega ni treba priporočati. Njegovo ime priporoča njegovo delo. Dve slike so mojstrsko delo	1.00
Finžgar: Pod svobodnim solncem. Kdo ne pozna Finžgarja. Posebno njegova povest je krasna. Povest je v dveh zvezkih. Oba zvezka za	2.25
Izlet gospoda Bronška, povest	1.00
Jos. Jurčič: Vesele Povesti. Jurčič je prvak med slovenskimi pisatelji	.75

ROJAKOM, kateri želijo dobiti sorodnike iz starega kraja, preskrbimo točno in pošteno vse potrebne listine.

VARNO in zanesljivo pošiljamo denar v Jugoslavijo. VSA pojasnila glede potovanja v stari kraj dajemo točno in brezplačno.

IZVRŠUJEMO VSA NOTARSKA DELA.

MICHAEL ŽELEZNIKAR
Notary Public

Vsa pisma naslavlajte na:

"EDINOST"

1849 West 22nd Street,

CHICAGO, ILL.

UMIRAJOČA RUSIJA.

Velika slovanska dežela s 180 milijoni prebivalcev umira. Takega prebranja so nepristranski opazovalci življenja v Rusiji, kjer gospodarijo boljševiki. Pred kratkim se je vrnil na Francosko časnikar Chas Pettit, ki je preživel v Rusiji 17 dni in je v poslednjih majniških številkah pariškega časnika "Le Petit Parisien" obelodanil svoje vtise. Ker je vsaka nepristranska razjasnitev boljševiškega režima zelo zanimiva, zato očrta mo v kratkih potezih vtise Ch. Pettita.

O bivši ruski prestolnici Petrograda piše Pettit kot o mestu, ležečem v agoniji. Od prejšnjega prebivalstva je ostalo v mestu le 25 odstotkov in še teh življenje je strašno; tare jih lakota, revščina, pomanjkanje. Pettit je sam videl na ulicah mnogo ljudi, ki so od lakote padali v nezveste število bolnikov od gladi in legarja je ogromno. Okoli Petrograda je veliko novih pokopališč, ki so napolnjena s svežimi grobovi. "Petrograd umira, leži v agoniji" piše Francoz, "Zinovjev, predsednik petrograjskega sovjeta, mogočni diktator more mirno spati. Od lakote polumrtvi prebivalci Petrograda ne ne skale njegovega spanja. Železnica Petrograd — Moskva, je edina, po kateri vozijo vlaki dvakrat, trikrat na teden in na ta način vzdržujejo v umirajočem telesu življenje — sedanju Rusiji.

Železniške postaje so prazne, kupiti ni mogoče ničesar. Kakor v Petrogradu, tako vlada tudi v Moskvi strašna lakota, — Hiše stojijo po starem, ne večina njih nekdanjih gospodarjev "spi na drugem svetu". Po ulicah se vlačijo v prahu umazani raztrgani ljudje in pohajkujejo brez dela. Nihče ne dela in se ne zanima za nič na svetu! Vsi so v strahu in trepetajo pred špijonstvom in vohuni in se boje brezšumno izogniti." Nihče si ne upa povedati svoje mnenje; vsi se boje ne samo kaj pokazati, zamahniti z roko, temveč celo pogledov. Varujejo se razgovorov, pozdravov celo smehljajev v bojazni izdati s tem svoje čustva in pa na ta način samega sebe izpostaviti, kompromitirati.

Vsa znamenja evropske delavnosti so zginjala, trgovine, prodajalne, gostilne, banke i. dr. so zaprte kakor tudi v Petrogradu. Boljševiki sovražijo vse zapadne evropske ideje, ne trpe ne vele ne malo posestnikov in sploh nobene posestine ne priznavajo ne parlamentizma, ne svobodne trgovine, ne individualne podjetnosti.

Boljševizmu se gabijo socialisti-parlamentisti, obenem je pa on tudi največji sovražnik anarhistov, zato ker je on diktatura, opirajoča se na armado, zato ker je on popolno zanikanje, osebnosti individualizma — To so dosledne besede Chas. Pettita ki jako označuje "državno" vlast, kakor je zavlada v Rusiji.

Za vohunstvo, propagando in podkup inozemskih časnikov se trisijo gromade svote denarja. Sam Chas. Pettit je bil ves čas pod nadzorstvom špijonov; — začetkoma je za njim pazila čedna židovka, potem pa neki špijon neznano kakšne narodnosti. Kakor trdi Chas. Pettit, so židje povsod na prvem mestu. Propaganda med kmeti, ki nikakor ne morejo razumeti komunizma, je pripeljala k temu, da sejejo kmetje zdaj samo toliko, kolikor potrebujejo zase, deset desetina polja pa leži neobdelanih a za izboljšanje kmetijstva se nobeden že za to ne briga, ker ne more šteti zemlje za svoj last.

Zakonov ni, zamenjali so jih za dekrete, katerih pa izven stolice ne izpolnjujejo, zato ker vsak predsednik sovieta dela, kar se mu zljubi. V Petrogradu vlada samodržavno Zinovjev, v drugih mestih pa zopet drugi.

Pravosodje se sedaj vrši nenavadno enostavno. Zagovornikov ni, obsodbe se ne razglašajo. Po obsodbi obsojenca obsodijo, a čez nekaj časa ga že odpeljejo k mestu smrti, ali ga pa kar v zaporu ustrelijo. Kakor je priznal komisar zunanjih del Č.

čerin, so boljševiki uradno ustrelili in obesili devet tisoč ljudi. Chas. Pettit pa trdi, da je k temu uradnemu številu treba prišteti še vse te mnogoštevilne žrtve, katere so boljševiki ubili, kar na mestu brez vsakih uradnih formalnosti, in njih imena, katerih ve edino Bog.

"Boljševizem predstavlja, piše C. Pettit, pod navidezno diktaturo proletariata istinito diktaturo manjšine, katere se pa cinično opira na armado."

Naj še navedemo besede Vuliera, ki se je tudi nedavno vrnil iz Rusije na Dansko. On piše v kopenhagenskem "Sozialdemokraten" Sovjetski voditelji so ljudje nenavadno energični in sposobni, toda njihov režim je režim surovega nasilja, na katerem je osnovan ves sistem. Položaj v deželi postaja dan na dan hujši. Ne vem če dela vsega skup pet odstotkov ruske obrti, čeprav so na papirju, v obračunih navedena velika števila. — Ko smo zapustili Moskvo, so bile tam takšne cene: funt (2½ funta = 1 kg) kruha — 300 rubljev, funt surovega masla — 3300 rubljev, funt riža — 1500 rubljev, 1 par nogavic — 2000 rubljev, galos — 8000 rubljev, čevlji — 25.000 rubljev, funt mila — 3000 rubljev. Vo da je v vodnjaku redkokada. Na pokopališču so v pravem pomenu besede cela skladišča nepokopanih trupel, ker ni nikakor mogoče izkopati dovolj jam. Pokopavajo brez krsta. Ruska mesta, naravnost povedano, počasi izumirajo.

To je neolepšana gola resnica o Rusiji. K temu ne pristavimo ničesar.

STRAHOVLADA V TRSTU.

Kakor poročajo angleški listi, je zavlada pravo brezvladje v Trstu, 13. julija, za časa protislovanske demonstracije.

Tri osebe so bile ubite, veliko število ranjenih in škode je nad milijon dolarjev. Požigali so poslopja in razdirali banke, trgovine in vse, kar je jugoslovanskega.

Vse, kar je bilo v zvezi z Jugoslavo, je bilo uničeno. Gruče so rabile bombe in bakle. Ljudstvo je bilo prestrašeno, ko je čulo eksplozije in videlo, kako se dvigajo plameni proti nebu.

**SLOV. KAT.
PEVSKO
DRUŠTVO
"LIRA"**

Slov. Kat. pevsko društvo Lira, Cleveland, Ohio. — Predsednik: Anton Grdiča, 1052 E. 62 St. Podpredsednik ip. povodja: Matej Holmar 1109 Norwood Rd. Tajnik in zapisnikar: Ignacij Zupančič 1173 Norwood Rd. Blag. Fr. Matjašič, 6515 Edna Ave. Alektor: Anton Hlabše str. Pevske vaje so vsaki torek četrtek in soboto ob pol 8 uri zvečer. Se ja vsaki prvi torek v mesecu.

**DRUŠTVO
SV. VIDA
STEV. 25
K. S. K. J.**

Ima svojo redno mesečno sejo na sako orvo nedeljo v mesecu v Knausovi Iavorani, cor. St. Clair Ave. and 62nd Str. N. E.

Uradniki za leto 1920.

Predsednik, John Widerwol 1153 E. 61st Street, tajnik, Joseph Russ. 6517 Bonna Ave. N. E.; zastopnik, Joseph Ogrin 1051 Addison Rd. W.; Društveni zdravnik Dr. J. M. Seliskar na 6127 St. Clair Avenue.

Novi člani se sprejemajo v društvo od 16-ga leta do 50-ga leta starosti in e zavarujejo za posmrtnino \$1000 ali 250.00 noče društvo plačuje \$0.00 te lenske bol. potpore.

Nase društvo sprejme tudi otroke v mladinski oddelki od 1 do 16 leta starosti in e zavarujejo \$100.00. Otroci po 16 etu starosti prestopijo k aktivnim članom in se zavarujejo od \$250.00 do \$1000. Plačevanje društvenih aces pri sejah od 1 ure dop. in do 5 ure pop.

Novi člani in članice morajo biti preiskani od zdravnika naj kasneje do 13 dne vsacega meseca.

Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na gori imenovane uradnike.

KRŠČANSTVO HOČEJO ZATRETI.

Predlog svobodomiselnih čeških narodnih socialistov.

Praga, 6. jun. Narodni socialisti, ki se na Češkem nazivljejo češki socialisti, so pri zadnjih volitvah strahovito pogoreli. Sedaj hočejo svoj kredit izboljšati; toda ne s tem, da bi predlagali pametne in potrebne stvari za ljudstvo proti oduštvu in draginji. Oni so začeli s kulturnim bojem. Predložili so poslanski zbornici predlog o ločitvi cerkve od države. To bi se ne bila nobena nesreča, ko bi bili cerkev od države ločili res tako, da bi bila cerkev svobodna. To da oni hočejo cerkev zatreti in z njo vse krščansko versko življenje. Narodni socialisti, ki tudi na Slovenskem hočejo nekaj šariti, so s tem pokazali svoje odkrito protikrščansko lice.

Naj navedemo nekoliko značilnih stavkov iz njihovega predloga.

V tretjem členu izjavljajo, da privatno izvrševanje verskih vaj (molitev zjutraj in zvečer) ne spada pod omejitve tega zakona. Pač pa javno izvrševanje bogočastja (maša, blagoslov, verouk) smatrati za zborovanje. To stoji pod nadzorstvom države.

Uvede se (po členu 10. njih predloga) civilni zakon na ta način, da se mora poroka vršiti pred uradnikom. Če se hoče kdo še cerkveno poročiti, se sme, a šele po poroki pred glavarjem. Duhovnik, ki bi izvršil cerkveno poroko pred civilno, se kažuje.

Točka 13. določa, da je verouk izključen iz šole bodisi kot obvezen, bodisi kot prost predmet. Kriza ali drugih nabožnih znakov v šoli ne sme biti. — Vsi cerkveni prazniki — razun nedelj — se odpravijo.

V svrhu bogoslužja se smejo verniki združiti v društva. Tem društvom sme država — a ne mora — posoditi cerkve za izvrševanje službe božje. Tako sme država doslej kato liške cerkve posoditi za bogoslužje luteranom, judom in svobodomisei cem.

Nihče ne sme verskim društvom ničesar zapustiti ali darovati. Kdor bi kaj dal, zapleni to država (par. 20.) Najmanj eno četrtno prejemkov mora versko društvo izročiti državi.

K vsaki javni božji službi (maši pridigi, blagoslovu, verouku) sme država poslati svojega zastopnika-uradnika, ki nastopi če mu ni kaj vseč.

Doslédno pa moramo navesti par. 30. njihovega predloga, ki se glasi: "Ni dovoljeno postavljati verske znake (križe in podobne) katerekoli cerkve na javnih mestih, na zasebnih ali javnih poslopijih, izvzemši poslopja, ki so izrecno namenjena bogoslužnim namenom, in nagrobni ke na pokopališčih."

Po tem členu ne bi smel nihče okrasiti svoje hiše z razpelom ali svet niško podobno.

Ta predlog so stavili češki narodni socialisti, ki so narodni socialisti — t socialisti in delavski nestvor — spravili tudi na Slovensko. Duševni oče tega predloga je znani svobodomislec Bartošek. Sodeloval pa je pri njem bivši in sedanji minister Stribrny, ki je bil zapleten v zelo umažano zadevo, a je kljub temu zopet postal minister. Svobodomislec namreč ni nič sram.

K temu predlogu izjavljajo katoliški češki listi: "Ta predlog ne postane nikdar zakon! In če postane, ga ne poslušamo! Država naj zasleduje verižništvo, odstranja draginjo, kaznuje zločince in pespešuje blagostanje! To je njen namen. Države pa, ki bi tako posegla v državljanske pravice krščanskega ljudstva, kakor to hoče svobodomislec Bartošek s privrženci narodnimi socialisti, bi ne priznali."

Delavstvo slovensko pa naj iz tega spozna, da so narodni socialisti ravno tako protikrščanski ko socialni demokratje ali komunisti.

Krščansko delavstvo! V krščanske delavske organizacije!

Boš v nedeljo popoldne ostal doma?
Kako bi mogel? Kaj misliš, da sem tako nezaveden,

Star sistem je mrtev.

Pred dvajsetimi leti so nudili javnosti različna zdravila z bogatimi opisi: Lep vonj, zdravilna meč za vse bolezni itd. zdravilsko dobro ime je bilo na tehtnici. Na srečo je star sistem izginil. Dandanes so izdelovalci ji zdravi posteni in javnost jim zupa. Triner's American Elixir of Bitter Wine so lekarnarji zmeraj lahko priporočali svojim odjemalcem, ker vedo, da je res to, kar napis pravi. Triner's American Elixir of Bitter Wine je re vse to, kar je napisano, da je. to je, zaprtje slab tek glavovobol, nervoznost in druge želodčne neprilike. Vsa druga Trinerjeva zdravila (Triner's Liniment, Triner's Cough Sedative, Triner's Antiputin, Triner's Angelica Bitter Tonic, etc.) so enako zanesljiva. — Joseph Triner Company, 1333 - 45 So Ashland Ave., Chicago, Ill.

BANKA EMIL KISS

(vstanovljena 1898. — državno nadzorovana)
pošilja denar hitro, zanesljivo in pod jamstvom na vse kraje sveta po najnižji dnevni kurzni ceni in je ena prvih bank, ki je dosegla izplačilo vseh Vaših pošiljatev v stari domovini. — Izdaja bančne nakaznice (Drafts) in pošilja hranilne vloge na vse zanesljive denarne zavode v domovini.

Sprejema hranilne vloge, plačuje 4 procente obresti ter izplačuje vloge brez odpovedi.

Kupuje, prodaja in menjuje denar po najnižji dnevni korzni ceni.

Izvršuje točno, vestno in najceneje vse pravne in notarske zadeve.

Prodaja "šifkarte" za vse parobrodne družbe po izvršnih cenah in Vam zamore urediti vse potrebno, da dobite svoje in stare domovine.

Kdor želi potovati v stari kraj, stori najbolje, da si takoj zaara prostor, ker s tem si prihrani nepotrebnega čakanja in stroškov. Za sedaj zamorete dobiti prostore na sledečih ladjah:

1. (NEW YORK — DUBROVNIK — TRIEST:

"REGINA D'ITALIA"	17. julija	\$ 93.50
"CRETIC"	21. julija	\$ 98.50
"PRESIDENT WILSON"	27. julija	\$ 130.00
"GIUSEPPE VERDI"	27. julija	\$ 98.50
"ITALIA"	31. julija	\$ 105.00
"PATRIA"	7. avgusta	\$ 91.00
"DUCÁ D'ABRUZZI"	12. avgusta	\$ 93.50
"ARGENTINA"	12. avgusta	\$ 125.00
"ROMA"	31. avgusta	\$ 91.00
"PROVIDENCE"	1. septembra	\$ 91.00
"PRESIDENT WILSON"	14. septem.	\$ 130.00
"BELVIDERE"	21. septembra	\$ 125.00

2. (NEW YORK — HAVRE:

"ROCHAMBEAU"	17. julija	\$ 76.50
"LA FAYETTE"	30. julija	\$ 76.50
"LA SAVOIE"	6. avgusta	\$ 76.50
"LA TOURAINE"	14. avgusta	\$ 76.00
"ROCHAMBEAU"	21. avgusta	\$ 76.50
"LA FAYETTE"	27. avgusta	\$ 76.50
"LA SAVOIE"	3. septembra	\$ 76.50

PRI NAVEDENIH CENAH JE DRŽAVNI DAVEK VŠTET.

Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite osebno ali pisмено na staro in priznanja vredno tvrdko

EMIL KISS, Banker
133 Second Ave., cor 8th St., New York, N. Y.

NE ČAKAJTE!

Prostor na vseh boljših parnikih je več tednov naprej razprodan, zato ne čakajte do zadnjega tedna, ako ste namenjeni potovati v stari kraj. V Vašo korist je, da se odločite za ta ali oni navedeni parnik in si prostor na njem za-arate. Mislite v naprej.

NEW YORK — DOBROVNIK — TRST.

Belvedere — 13. julija.
27. julija — President Wilson.

V začetku avgusta adpljujeta parnik Argentina in Panonia, dan odhoda e dotedaj ni naznanjen.

NEW YORK — GENOA.

17. julija — Regina.

NEW YORK — HAVRE ALI CHERBOURG.

17. julija — Rochambeau,
17. julija — Imperator,
21. julija — La France
30. pulija — La Fayette,
31. julija — Aquitania,
5. avgusta — Mauretania,
6. avgusta — La Savoie,
12. avgusta — Imperator,
14. avgusta — La Touraine,
14. avgusta — K. A. Victoria,
21. avgusta — Rochambeau,
20. — avgusta — La Lorraine.

Navedeni voza ired je podvržen slučajnim spremembam. Pišite po cenik za posamezne parnike in razrede.

Potni listi: — Potnikom preskrbim, potne liste in drugo, kar rabijo za potovanje.

IZ STAREGA KRAJA: —

je do sedaj prišlo v Ameriko že več slovenskih naseljencev, za katere sem jaz izdelal potrebne listine in katerim sem jaz poslal karte. Ako želite tudi Vi dobiti sem svoje sorodnike, mi pište za tozadevna pojasnila.

Za nadaljna pojasnila se obrnite na

LEO ZAKRAJSEK
70-9th Ave., New York, N. Y.

KAKO SO PRIŠLI KARADŽOR-
DŽEVIČI DO PRESTOLA.

Bili so časi ko so imeli Slovenci svoje kneze, na odprtem polju pri Gosposveti, severno od Celovca je stal njihov prestol, slovenski kmet jih je ustoličeval v slovenskem jeziku, ko je novoizvoljeni knez zasedel v kmetški obleki knežji prestol, je moral poprej pod vedrim nebom tisočgla-
vi množici prisesti, da bo ščitil reve-
že in zatirane in zvesto branil "sta-
ro pravdo" ljudstva.

Od takrat je preteklo tisoč let. Nad slov. narodom so zavladali tujci ter ga zaslužili na duhu in na telesu. Iz gradov so mu zavladali nemški grajščaki, iz pisarn tuji uradniki, na rod je postal suženj na svoji lastni grudi, edino knežji kamen na Koroškem je ostal, kot pomnik nekdanjih časov.

Kar so pred vojsko najzavednejši sinovi naroda komaj zamogli sanja-
ti, se je sedaj uresnišilo. Vsi deli na šega troimenega naroda so se zbra-
li in združili, osvobodili se nadyla-
de tujih narodov in ustanovili last-
no državo pod lastnim vladarjem na šega rodu in krvi ter kmetskega po-
kolenja.

Če zasledujemo izvore vladarskih rodbin takozvanih modernih držav, najdemo, da so vse izhajale iz ropar-
skih krogov in prišle do svoje ob-
lasti potom zvičaj in nasilja. Pra-
ded Habsburžanv, prvi, katerega pomni zgodovina, je bil roparski vi-
tez v švicarskih gorah. Vse dežele, katere so imeli pod seboj, so pridobi-
vali ali potom nasilja in zvičaj ali potom ženitovanjskih pogodb. Isto in v še večji meri velja o nemških Ho-
hencollernih. Ded sedanjega kralja Petra je bil pa zaveden srbski kmet, ki ni imel drugega, kot revno kočo in je delal Turkom kot najemnik. Vse njegovo bogastvo so bile samo njegove izvanredne zmožnosti in nje-
govo poštenje. Za vladarja ga je iz-
bralo ljudstvo, ki je v časih največ-
jega zatiranja dvignilo zastavo upo-
ra zoper turško nasilje in Bog je bla-
goslovil to izvolitev, ko ji je dal bla-
goslov srešnega vspeha. Na križ in evan-
gelij je prisegel zvestobo in lju-
dstvo je priseglo k njemu.

Vladarska rodbina Karadžorževi-
čev stoji pred svetom čista in neoma-
deževana kot nobena druga. Od Čr-
nega Jurija, ustanovitelja vladarske hiše, pa do sedanjega princa regenta Aleksandra so vsi imeli pred seboj samo en edini cilj; svobodo naroda! Črni Jurij se je celo življenje boril za ta vzor, sedanji kralj Peter mu je od prvih let posvetil vsa svoja strem-
ljenja. Boril se je leta 1870 na fran-
coski strani zoper Nemce; ko se je v Bosni uprlo ljudstvo proti Turkom, se je kot kmet preoblečen pridružil vstašen in tam dobil bolezen, ki ga še danes drži na postelji. Ko je živel kot pregnanec v Švici, je spisal ve-
liko zanimivo delo: "O svobodi".

Strašno je bila osvožena ta vla-
darska rodbina pred mogočniki tega sveta. Vsakemu je znano, kako so jo v prejšnjih časih zasramovali! A ven-

dar stoji, kot nobena druga, čista pred svetom. Tudi najhujši sovra-
zniki niso mogli najti v njihovem za-
sebnem življenju nobenega onih ma-
dežev, katerih so bile polne druge v-
ladarske hiše. Psovali so jo, ker so jo sovražili, a niso mogli umazati njenega poštenja.

Pred nekaj več kot sto leti so vla-
dali nad Srbijo Turki. Oblasti v deže-
li so se polastili divji janičarji, naj-
divjejši turški vojaki, ki niso marali ubogati niti svojega sultana v Cari-
gradu ne drugih turških oblastnikov, ter so izvrševali nnad ljudstvom gro-
zna nasilja. Prebivalstvo je uvidelo da ni pomoči od nikoder in da bo po-
polnoma iztrebljeno ako si ne pomo-
re samo, ter se je pričelo pripravljati k upor. Turki pa so to zaslužili in sklenili zavratno pomoriti vse od-
lične Srbe, da ne bi judstvo imelo vo-
diteljev. Janičarski načelniki se raz-
dele po deželi, povabijo k sebi ene-
ga in istega dne ta na enem, drugi-
na drugem kraju odlične Srbe, ter jih pokoljejo. Vseh pa vendar niso do-
bili, kajti mnogo so zaslužili zanjko in niso šli na povabilo, drugih pa slu-
čajno ni bilo doma. Vest o groznem klanju se je raznesla po deželi in v-
sakdo, kdor je ušel smrti ali je slu-
til, da je tudi on med zapisanimi, je bežal v gozde in na gore.

Med drugimi je tudi odšel smrti Jurij Petrovič reven mož, ki je imel siromašno kočo, drugače je pa delo-
ma kot najemnik delal pri turških posestnikih, deloma trgoval s svin-
jami — stari oče našega sedanjega vladarja. Radi njegove temne polti so ga Turki imenovali Karadjordje ali po naše Črni Jurij. Bil je izvan-
redno hraber in razumen, napram Turkom grozen, a drugače dobrega srca in pošten. Nosil se je od male-
ga z mislijo, kako bi osvobodil domo-
vino. Radi tega se je družil s hajdu-
ki, to je s takimi, možmi, ki so pred Turki zbežali v gore in od tam v na-
lih četah napadali Turke, se z njimi vojskovali in pri njih ropali, kristja-
ne pa ščitili in jih maščevali. Seve-
da Turki niso vedeli, da je Jurij Pe-
trovič tudi hajduk, toda vedeli so da je pri Srbih zelo ugleden in zelo spo-
soben. Hoteli so toraj ubiti tudi nje-
ga, a jim je vsled svoje previdnosti ušel in zbežal v gozde.

Nekaj dni po tem klanju, dne 14. februarja 1804 se zbere nad 500 Sr-
bov iz različnih krajev, ki so ušli s-
mrti, v vasi Orašec blizu Kragujev-
ca na skričaj k posvetovanju. Vsi so bili edini, da se morejo upreti s silo, ako ne marajo, da pogine ves narod. Morali so pa voliti načelnika in to se je, kakor pripoveduje eden mož, ki je bil navzoč od začetka godilo tako:

Jurij nastopi in prične: "Čujte bratje! Ako pričnemo to podjetje, treba da izberemo enega, ko bo naš poglavar, katerega moremo ubogati kajti brez tega niti ni, da bi se loti-
li take stvari."

Nato odvrne bukovski prota Ata nasij:

"Tako je treba brat Jurij! — Jaz prvi, a tako tudi tukaj vsi hočemo, da nam baš ti postaneš starešina in

poglavar, a mi te hočemo vsi uboga-
ti."

"Vsekakor — odvrne Jurij — jaz hočem biti povsod z vami, toda ne maram pred vami. Tu je Stanoje, to je Vula, tu sta kneza Marko in Teo-
dosij, pa vzemite kogar hočete, a jaz ga hočem najbolje ubogati."

Sedaj se neki udeleženec obrne k Stanoju Glavašu ter mu prične pri-
govarjati naj sprejme, starejšinstvo a mož jim odgovarja:

"Dobro bratje jaz sem hajduk in mene ubogajo hajduki in poslušajo; toda ves narod niso hajduki pa porečejo ljudje jutri: kam naj grem za hajduki. Hajduk nima koče in domovja: zjutraj, ako napadejo Tur-
ki, pojde v gozd, a mi ostanemo na bojišču, da nas Turki robijo in pleni-
jo. Postavite si za starejšino kakšne-
ga človeka izmed vas ki je doslej ži-
vel z narodom, a jaz bom delal kolik-
or mogoče, kakor doslej."

Ko ponudijo Teodosiju Maričevi-
ču, uglednemu knezu starejšinstvo, odbije z izgovorom, da ne more biti načelnik hajduškim četam. Ko pa o-
pet ponudijo Juriju in on odbije ga vpraša prota:

"Zakaj pa ti, brat Jurij, nočeš spre-
jeti starejšinstva, ako vsi želimo?"

"Nočem radi tega — reče Jurij — ker se vi še niste naučili vojevati, pa se boste čez nekoliko dni zopet pre-
dali Turkom, a veste kaj potem me-
ne čaka."

"Nočemo, nočemo!" zakliče nar-
od: — ti pred nami, a mi gremo za-
tabo, v vodo, v ogenj; samo da si ti naš poveljnik."

"A vendar bratje ne morem spre-
jeti. Jaz sem nagle jeze in razburljiv in ako kda ne poslušam ali se odstrani-
jaz ga ubijem, a kogar zalotim pri najmanjši izdaji, ga obesim in kaznu-
jem s strašnimi mukami; potem se boste pa na mene jezili in vsak bo v-
lekel na svojo stran in nič ne bo iz-
naše stvari. Turki bodo pa tega vse-
li in nam bo slabše kot poprej."

Na te besede prične kričati lju-
dstvo, da hoče ravno takega poveljni-
ka, a Stanoje doda:

"Pobratime Jurij, ako ne spre-
mies poveljništva, grem pri tej priči s svojimi tovariši po oni poti, po ka-
teri si me pripeljal."

Ko Jurij to začuje, vpraša se en-
krat narod; ako hoče; da mu bode načelnik:

"Hočemo!" odgovore vsi iz ene-
ga grla

"Dvignite kvišku vsak po tri prs-
te."

Vsi dvignejo a Črni Jurij vpraša zopet:

"Hočete?"

"Hočemo!" Tako ponove trikrat.

"Potem hočem tudi jaz z vami," odvrne Črni Jurij. Nepopisljivo nav-
dušenje se polasti vse množice zlas-
ti so bili veseli mladi ljudje; ki še ni-
so razumeli; kako velike naloge so se lotili.

Potem stopi pred množico duhov-
nik Atanazij; belih las in brade kot-
sneg; prime križ in evangelijsko knji-
go ter prične govoriti ljudstvu kaj je

starejšina in kako ga je treba ubo-
gati; kako mu je treba biti veren; potem kako se ni treba bati Turka kako moramo biti složni bratje; se ne smemo izdajati in še moramo bo-
riti proti Turkom do zadnje kaplje-
krvi. Potem prižge duhovnik voš-
čeno svečo in prične čitati molitev melec se k Bogu za pomoč pri tem velikem narodnem poslu. Potem za-
priše vse navzoče s strašno zak-
letvijo: da bodo vsi složni in svoje-
mu načelniku zvesti. Nato poljubi-
jo vsi križ in evangelij

Ta zapisrega je naredila na vse udeležence velik utis in spominjali so se je celo življenje.

Tako so po volji naroda in milo-
sti božje; a tudi po lastnih zaslugah prišli do vlade Karadžorževiči.

TI SI PETER — SKALA.

Celo "Tribuna" glasilo čeških ju-
dov, je sprevidela, da je Petrova ska-
la za človeške butice pretrda: samo-
naši socialisti si glave še niso zado-
sti potolkli na tej skali, ker še vedno-
butajo vanjo.

Tribuna piše: Ne motimo se. Mej-
narodni moralni vpliv Vatikana se je neizmerno dvignil s tem, da je Va-
tikan v resnici mejnarodna naprava, čije moč je bolj moralna nego pra-
va. Res, da njen moralni vpliv ni več-
tak, kakor je bil, toda v popolno raz-
biti Evropi brez avtoritete, je boljše neka avtoriteta sploh, kakor pa no-
bena.

Naj bodo papeživi križi, ki se dvi-
gajo visoko "super Urbem et Oobem" še tako debelo rjo pokriti, vendar so še milijoni ljudi vseh narodov, ki vidijo v njih znamenje zveličanja, in če že ne to, vidijo v Vatikanu vsaj dovolj neinteresiranega, nevtral-
nega posredovalca. Vpliva Vatika-
na ne smemo podcenjevati. To seve-
da ne pomeni, da ne bi izvedli svo-
jih naprednih zakonov. Izvedimo lo-
čitev cerkve od države, to pa pamet-
no in z ozirom na zunanji položaj. Tudi pri ločitvi se lahko dobro izha-
ja in ni treba preprirov ne v zunanji politiki, ne v notranji. V Evropi, ka-
kor je danes, papežev nuncij nika-
kor ni poslednji v abecedi, in bili so in so še odnašaji, kjer sodelovanje cerkvenih krogov ni samo zaželjivo, ampak tudi nad vse potrebno.

SLAVNOSTI SV. JEANNE
D'ARC V ORLEANSU.

Franciski narod ljubi svojo svet-
nico, Ivano Arško kot svetnico in kot junakinjo ter politično osvoboditelj-
co, 302. leta teče, odkar je zgorelo to sveto dekle na grmadi in danes jo časti katoliški svet na oltarju. Oso-
bito jo časti kot svojo svetnico me-
sto Orleans, katerega je ona ovobodi-
la od angleške vojske. Letošnje spo-
minske slavnosti so se vršile v Orle-
ansu od 7. do 9. majnika. Do leta 1904. so politična, vojaška in cerkve-
na oblast ta spominski dan vsako le-

to praznovala skupno. Ko se je pa popolnoma pretrgala vez med vlado in med cerkvijo. Orleans tudi ni vi-
del več svojih rožnatih majnikovih svečanosti na čast svoje "Ivanke", ki tako ponosno sedi na konju sredi velikega trga de Maltroi.

Letos, ko se je v Rimu vršila kano-
nizacija (proglšenje za svetnico) Jeanne d'Arc, ko je francoska vlada obnovila svoje zveze s sv. očetom, smo videli zopet združene okoli nje-
nega spomenika in v veliki katedrali političnega uradnika, vojaka in du-
hovnika.

Slovesnosti se delijo v štiri oddel-
ke. Na predvečer je mestni župan sredi ogromne množice ljudstva od-
dal orleanskemu škofu zgodovinsko zastavo Jeanne d'Arc. Drugo jutro je slovesna sv. maša, nato velikans-
ki sprevod društev in dostojanstve-
nikov po mestu. Popoldne pa je vo-
jaška parada pred njenim spomeni-
kom. Okoli teh štirih slovesnih točk pa ovije ljubezen domačinov, nebroj cvetja, in lepoticja, petja in zvonjenja ter lučic, vse, karkoli more na zunaj pokazati spoštovanje, ki jo imajo do svoje svetnice. Mesto — malo mirno in bogato gnezdece z okoli 80.000 prebivalcev sredi bogate in rodovit-
ne loarske planjave — mesto je bilo te dneve sama roža in venec ter zas-
tavnica. Celó v skritih ulicah je skrb-
no odličila ljubeča roka okenca z zas-
tavicami in cvetlicami. "zato ker je praznik." In zvečer je zagorela cer-
kev v bengaličnem ognju, po mestu, po hišah, po ulicah in okoli njenega spomenika je pa trepetalo na stotine lučic. Narod pa je peval po mestu dol-
go v noč. Nekaj veličastnega je bil sprevod. V njem so korakali dva ško-
fa, stotina duhovnikov, marshal Foch domača generaliteta, politični pre-
fekt z uradniki, magistrat, profesorski, advokatski zbor in nebroj raznih društev pomešano z občinskimi zas-
topi iz okolice, ki so pripeljali seboj vsak svojo vaško godbo. Obhod je bil parada kat. telovadnih društev z zas-
tavami in godbami, katerim so se pri-
družila tudi telovadna društva dru-
gih barv v ogromnem številu.

Kako različne so manifestacije, ki se vrše okoli verske ideje od drugih. Ni treba policije ne bajonetov. Mor-
da bo ravno tudi sv. Ivana Arška ti-
sta čudodeljna junakinja, ki bo pri-
nesla moderni Franciji nazaj versko svobodo in nekdanjo gorečnost. Pred-
njo se klanja vsaka oblast s spošto-
vanjem in občudovanjem in mi mo-
rama biti ponosni na resnico, da je to osebnost dala zgodovini kat. cer-
kev in verska gorečnost.

Celo leto se bodo vršile slavnosti tudi v drugih francoskih mestih in ljubeznivi, priljudni Orleančani že letos sanjajo, kako veličastneje bodo častili svojo svetnico prihodnjič.

In ko bi se Koroški slovenski na-
rod, sedaj, ko stoji tik pred glaso-
vanjem, obrnil zaupljivo in verno k tej mladi junakinji in zmagovalki, bi šel v ta boj za pravičnost z mnogo večjim veseljem in s trdo gotovost-
jo.

KATEKIZEM.

Slovenski - Angleški Katekizem za Slovenske šole v Ameriki spisal Rev. Kazimir Zakrajšek O. F. M. izdala Zveza Katoliških Slovencev v Ameriki, stané 45c.

Slovenski Abecednik za Sloven-
sko mladino v Ameriki, stane 50c.

Naroča se pri:

"AVE MARIA"
1849 West 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

Pripravite seza neodvisnost

Varna banka, kamor na-
lagate svoj denar.

Začnite se sedaj pripravljati na denarno ne-
odvisnost s tem, da začnete vlagati v hranilni od-
delek v Kasper State Bank.

Čim prej začnete, prej se vam bodo pokazale lepe priložnosti in vspeh. Ko boste imeli denar na banki, boste čutili v sebi moč za napredek in postali boste samozavedni.

Conservativna in varna banka. Ima vse ban-
čne zmožnosti. Bančna moč nad dvanaest milijo-
nov dolarjev.

KASPER STATE BANK

BLUE ISLAND AVE., CORNER 19th STREET

Da ugodimo onim, ko ne morejo priti med de-
veto uro zjutraj in do petih zvečer, zato bo ta ban-
ka odprta ob pondelkih in sobotah do pol devetih zvečer.

HELENA.

Helena je bila mala beračica, brez doma, lepote in modrosti. Lahko bi si bila domišljajala, da je najnesrečnejše bitje na zemlji in postala odušna. Bilo pa ni tako; bila je vedno vesela. Nasmeh na ustih in cvetice v rokah.

Ljubila je cvetlice zbirala jih je v šopke, in jih prodajala pred cerkvijo. Ker je bila boječa, je stala na strani in se ni upala približati lepše oblečenim gospodom in razkošnim gospem. Velikokrat ni ničesar prodala. Kmalu se je potolažila; pokleknila je pred Marijino podobo in tam odložila srce in cvetlice. Ne cvetlice in ne srce ni bilo pozabljeno.

Nekoč je prišla iz cerkve stara gospa, nagubanega obraza ter črnih oči, ko je Helena ravno urejevala šopke.

"O, kako lepe cvetlice! Kako lepo diše!" je rekla žena.

"Ali bi jih radi?" je vprašala Helena.

"Rada bi jih že imela, pa nimam denarja."

"Nič ne de, če imate le radi cvetlice."

"Ti bi mi jih toraj podarila?"

"Da, z veseljem."

"Dobro srce imaš; pa bi jih lahko prodala."

"En šopek več ali manj; eden bi me ne obogatel."

"Kako se imenuješ, dekle?"

"Imenujejo me Heleno."

"Ali tvoji stariši žive?"

"Oba sta mrtva, gospa."

"Helena, rada sprejemam tvoj šopek in se ti lepo zahvalim."

Stara žena je vzela šopek ter odšla. Druga dekleta so se norčevale iz Helene.

"Tej stari Lenardovki dajš šopek! stara skopulja je; denarja ima dovolj, da stokrat lahko kupi vse tvoje cvetlice. Revno se dela in živi v kurniku podobni hiši in ne je toliko kakor najrevnejša izmed nas."

"Potem je bilo pa prav, da sem ji podarila šopek," odvrne Helena ponižno.

Lenardovka je bila na zelo slabem glasu, posebno med sorodniki, katere je najbolj jezila s tem, da se je tako počasi starala. Kljub svoji jezi pa so ji stregli in ji nosili darove, ker so upali, da bodo njeni dediči. Pošiljali so ji najzbranejša jedila. Stara žena je sprejemala darila z navidezno hvaležnostjo.

"Čisto me boste popačili, otroci," je rekla. "Gotovo ne dajete, da bi kaj prešli od mene, ker sem tako strašansko revna."

"Seveda ne, teta."

"Vsled tega so vaši darovi toliko več vredni. Kljub temu bi vam rada zapustila kaj za spomin."

"Nikar se ne brigajte za to, teta, so rekli; vsakdo pa je upal, da bo teta napravila oporoko na njega, svojo hišo je prodala pred leti, pa so dejali, da je še bogata."

Ob svojem času je umrla, kakor vsi ljudje. Na dan njenega preprostega pogreba je stala Helena pri cerkvenih vratih, ko so nesli krsto mimo. Zdelo se ji je, da je zelo žalostno, če mrljica nima nobenega venca; zato je položila lep šopek na krsto, ko so jo mimo prinesli.

Po pogrebu so se zbrali dediči pri notarju, da slišijo oporoko. Lenardovkina oporoka se je pričela s tem, da se zahvaljuje vsem sorodnikom. Za njihovo prijaznost bi se jim rada hvaležno skazala še po smrti. Škoda, da ne more zapustiti ničesar, prav ničesar, razven starega molitvenika, katerega je rabila petdeset let in je bil že zelo obrabljen. Če se komu zdi ta spominček kaj vreden, ga da tistemu, ki ga hoče vzeti. Če ga nikdo noče, pripada mali Heleni, katere ji je nekoč podarila šopek cvetlic.

"Le pomislite! Razdrapano knjigo za vse moje šunke!" je rekel nekdo.

"Za vse moje potice!" pravi drugi.

"Za vse moje slaščice!" se oglasi tretji. Kako je neki prišla ob vse?

so se vsi spraševali. "Toraj nihče ne mara te dedščine?" vpraša notar.

Nihče je ni maral. Vsem se je za malo zdelo sprejeti kaj takega.

"In ti Helena?" je rekel notar, ki je dal dekleta poklicati.

"Z veseljem jo sprejemem," je bil odgovor. "Hvaležna sem pokojnici, da se me je sploh spomnila in imeti hočem njeno knjigo za spomin."

Vsi so se ji nasmejali. Notar ji je izročil knjigo z besedami:

"Helena, ti podeduješ to knjigo in vse premoženje, katero presega nad štirideset tisoč. Na prvi strani te knjige je pisano: 'Oseba, ki sprejme mojo molitveno knjižico, je moj dedič.' sicer ni bila pri zdravi pameti, vendar je bila pametna dovolj, da napravi oporoko."

Tako so bili kaznovani sebični sorodniki, hvaležna in dobrosrčna Helena pa poplačana.

BOLJŠEVSKO GOSPODARSTVO V RUSIJI.

Naravno gospodarstvo Rusije je neizmerno. Seveda mi poznamo Rusijo le bolj kot nekdanjo žitnico Evrope, a v vseh ozirih jo je narava bogato obdarila, in predvsem je Rusija za lan in konopljo prva pridelovalka na svetu. Od svetovne žetve leta 1912 je evropska Rusija pridelala rži 46 odstot., ovsa 23 odstot., ječmena 27 odstot., pšenice 17 odstot., lanu 81 odstot., konoplje 42 odstot. Njen izvoz leta 1910-1911 je bil kakole: pšenice 6.2 ječmena 4.3 ovsa 1.61, rži 1.07 milijonov ton (Handbuch der Geographie 1914, stran 839 in 842).

Toda tu še ni všteta azijska Rusija, posebno zahodna Sibirija in Turkestan, kjer so se pridelale zadnja leta pred vojsko tudi neizmerne množine žita. Tamošnja zemlja je silno rodovitna. Turkestanu da pšenica 40 kratni, rži 100-200 kratni in proso v najboljših slučajih celo 400 kratni do nesek. (Schwarz: Turkestan str. 322.) Prav jednaka rodovitnost je v južnih krajih zahodne Sibirije, v mžljajših krajih je seveda slabše, a vendar je še dosti pridelka n. p. v pokrajini ob reki Amur, tu zraste na hektar po 21 hl jare rži, pšenice 21-23, ovsa do 47 hl na novini, na starejših njivah se zmanjša pridelok za en četrt (Nansen: Sibirien 1916. str. 240.)

Toliko je žitno bogastvo Rusije, koljko pa ima rib, perutnine, ovac konj, goveje živine in drugih živali! Pred svetovno vojsko je zahodna Sibirija zalagala s sirovim maslom London in Pariz. Vsak dan se je peljal en vlak iz kake postaje zahodne Sibirije v Rigo; tam pa z ladjami na angleško in franosko. Leta 1909 se je na ta način izvozilo 140.870.000 kg suravega masla (Nansen: Sibirien, str. 234).

Poleg žita in raznih živali je skrito v ruski zemlji še drugo neizmerno bogastvo. Tu pride v poštev premog, ki se ga še malo izrablja in na nešteti krajih čaka vstajenje. Tu je sol, petrolej, tu so raznovrstne, najdražje rude na Uralu, v Altaju in v sibirskih gorah, ki čakajo le pridnih rok, da bi jih spravile na dan.

To je slovanska Rusija v svojem bogastvu in to Rusijo vladajo zdaj boljševiki. Boljševiki, oziroma socialdemokratje, pravijo, da hočejo ljudem že tu na zemlji pripraviti raj. Pač dobro bi bilo, zdaj biti v Rusiji, tako bi si kdo mislil, tam je vse ga dovolj, tam ni take draginje, kot pri nas v Jugoslaviji!

Kako se motiš ljubi prijatelj! Le to jeseni bo tri leta, od kar vladajo na Ruskem boljševiki in v tem času so Rusijo že skoraj vničili. Tam vlada le samo lakota, bolezen, smrt, vojska in strahovlada. V prekmurških "Novinah" (štev. 21) je natisnjeno neko pismo iz Petrograda z dne 9. marca t. l. Tam čitamo med drugim to-le: "Ljudje gladujejo, bolehalo in zmrzujejo. Živimo brez vere. Pod carji, če so še toliko grehov imeli, je vendar raj bilo naše življenje. Dežela je siromaška, a ne govori. Ali ste slišali kakega duhovnika, da bi v pridigi razlagal o živinoreji ali o železnici ali o agrarni reformi ali o drugih zgolj posvetnih zadevah? Proti temu liberali tudi nič ne bi imeli, če bi se pridržnica na ta način skrunila, sej je celo eden največjih liberalcev cesar Jožef II., duhovnikom naravnost zapovedal govoriti na pridiznici o gospodarstvu, kmetijstvu in podobnih rečeh.

Toda poleg gospodarskih in čisto posvetnih političnih zadev so na svetu še druge stvari, ki se tičejo več ne sreče in spadajo v prvi vrsti v področje Cerkev ter ima država do njih le deloma ali pa nobene pravice. To so n. pr. verski redovi in samostani, vzgoja duhovnikov in bogoslovna učilišča, nastavljanje škofov in duhovnikov, zidanje cerkev, cerkveno premoženje, predvsem pa zakon in šola. To so takoimenovane cerkvenopolitične zadeve. Samoumevno je, da o teh cerkvenopolitičnih stvareh, ki zadevajo predvsem Cerkev, smejo duhovniki govoriti tudi na pridiznici. Liberalci in socialisti pa iz sovražstva do Cerkev proglašajo te cerkvenopolitične zadeve za zgolj politične, hočejo, da imej nad temi zadevami, zlasti zakon in šola, oblast samo država. Cerkev pa nobene! Stranke se ne ločijo samo le čisto političnih in gospodarskih vprašanj, ampak dandanes predvsem v cerkve njih in verskih. Ene, to je liberalna in socialistična in komunistična, so proti cerkve in protiverske. Hočejo ločitev Cerkev od države, Cerkev in vero hočejo potisniti čisto v kot in zapreti med 4 stene. Hočejo civilni zakon pred županom, ne v cerkvi, in razporoko ali ločitev zakona. Hočejo brezversko vzgojo otrok, pri kateri Cerkev in krščanski stariši bi ne imeli nič govoriti. Vprašam: Ali duhovnik tudi o teh stvareh ne bi smel na pridiznici govoriti? Ali bi ne smel ljudstvo in pridiznici povedati, katere stranke in kateri listi hočejo razporoko, brezversko vzgojo otrok, zasužnjevanje Cerkev, neveste Sina bo kancelparagraf, ki imajo prav te rečje? Liberalci in socialisti hočejo čisti Cerkev, zakon, vzgojo mladine predvsem in po krivici za politične zadeve. In prav zaradi teh cerkvenopolitičnih stvari hočejo narediti "kancelparagraf" in duhovnikom zamašiti usta, da ne bi mogli nasprotovati strankam, ki hočejo brezversko šolo, civilni zakon in razporoko!

Proti takim strankam, ki niso več čisto politične, protiveskopolične ali kulturnobojne, je Cerkev sama vedno nastopala, tako papež Pij IX., Leon XIII., Pij X. In Cerkev hoče, da tudi duhovniki proti njim nastopajo. Po vzgledu in navodilu papeževem tudi ne bodo nehali govoriti duhovniki proti brezverskim strankam in o cerkvenopolitičnih vprašanjih, zlasti o zakonu in šoli ne bode molčali, tudi na pridiznici ne! Kristusa bi zatajili, nesmrtno duše bi izdali, če bi molčali? Najmanj pa bodo molčali o tem času volitev. Od volitev je odvisno, kake bodo postave. In ker bodo poslanci v predstavništvu sklepali tudi postave o zakonu in vzgoji v Jugoslaviji versko šolo in cerkvi, je od volitev odvisno, ali bomo ikveni zakon, ali pa brezversko šolo, civilni zakon in razporoko!

To je versko in cerkveno stališče glede kancelparagrafa. Liberalci v predloženem kancelparagrafu pretite duhovnikov, ki bi govorili na pridiznici o verskopoličnih zadevah, kakor o brezverski šoli, o razporoki in o strankah, ki to zahtevajo, zaporom dveh mesecev do enega leta.

Toda zapomnite si: Slovenski duhovniki, ki so leta 1914 prenašali preganjanja in ječe zavoljo svoje narodnosti, se tudi ne bojijo iti v ječe zaradi svoje vere! Tudi nemški Bismarck je v boju proti cerkvi in njenim fa. Toda junaška odločnost duhovslužabnikov vihtel meč kancelparagrafov in škofov, ki so zaradi kancelparagrafa raje prenašali težke ječe in preganjanja, nego bi se izneverili zapovedim svoje vere in Cerkev, je Bismarckov kancelparagraf zločina in krščanska zavest in gorečnost ne morejo. Ali ste slišali kakega duhovnika, da bi v pridigi razlagal o živinoreji ali o železnici ali o agrarni reformi ali o drugih zgolj posvetnih zadevah? Proti temu liberali tudi nič ne bi imeli, če bi se pridržnica na ta način skrunila, sej je celo eden največjih liberalcev cesar Jožef II., duhovnikom naravnost zapovedal govoriti na pridiznici o gospodarstvu, kmetijstvu in podobnih rečeh.

Toda poleg gospodarskih in čisto posvetnih političnih zadev so na svetu še druge stvari, ki se tičejo več ne sreče in spadajo v prvi vrsti v področje Cerkev ter ima država do njih le deloma ali pa nobene pravice. To so n. pr. verski redovi in samostani, vzgoja duhovnikov in bogoslovna učilišča, nastavljanje škofov in duhovnikov, zidanje cerkev, cerkveno premoženje, predvsem pa zakon in šola. To so takoimenovane cerkvenopolitične zadeve. Samoumevno je, da o teh cerkvenopolitičnih stvareh, ki zadevajo predvsem Cerkev, smejo duhovniki govoriti tudi na pridiznici. Liberalci in socialisti pa iz sovražstva do Cerkev proglašajo te cerkvenopolitične zadeve za zgolj politične, hočejo, da imej nad temi zadevami, zlasti zakon in šola, oblast samo država. Cerkev pa nobene! Stranke se ne ločijo samo le čisto političnih in gospodarskih vprašanj, ampak dandanes predvsem v cerkve njih in verskih. Ene, to je liberalna in socialistična in komunistična, so proti cerkve in protiverske. Hočejo ločitev Cerkev od države, Cerkev in vero hočejo potisniti čisto v kot in zapreti med 4 stene. Hočejo civilni zakon pred županom, ne v cerkvi, in razporoko ali ločitev zakona. Hočejo brezversko vzgojo otrok, pri kateri Cerkev in krščanski stariši bi ne imeli nič govoriti. Vprašam: Ali duhovnik tudi o teh stvareh ne bi smel na pridiznici govoriti? Ali bi ne smel ljudstvo in pridiznici povedati, katere stranke in kateri listi hočejo razporoko, brezversko vzgojo otrok, zasužnjevanje Cerkev, neveste Sina bo kancelparagraf, ki imajo prav te rečje? Liberalci in socialisti hočejo čisti Cerkev, zakon, vzgojo mladine predvsem in po krivici za politične zadeve. In prav zaradi teh cerkvenopolitičnih stvari hočejo narediti "kancelparagraf" in duhovnikom zamašiti usta, da ne bi mogli nasprotovati strankam, ki hočejo brezversko šolo, civilni zakon in razporoko!

Proti takim strankam, ki niso več čisto politične, protiveskopolične ali kulturnobojne, je Cerkev sama vedno nastopala, tako papež Pij IX., Leon XIII., Pij X. In Cerkev hoče, da tudi duhovniki proti njim nastopajo. Po vzgledu in navodilu papeževem tudi ne bodo nehali govoriti duhovniki proti brezverskim strankam in o cerkvenopolitičnih vprašanjih, zlasti o zakonu in šoli ne bode molčali, tudi na pridiznici ne! Kristusa bi zatajili, nesmrtno duše bi izdali, če bi molčali? Najmanj pa bodo molčali o tem času volitev. Od volitev je odvisno, kake bodo postave. In ker bodo poslanci v predstavništvu sklepali tudi postave o zakonu in vzgoji v Jugoslaviji versko šolo in cerkvi, je od volitev odvisno, ali bomo ikveni zakon, ali pa brezversko šolo, civilni zakon in razporoko!

To je versko in cerkveno stališče glede kancelparagrafa. Liberalci v predloženem kancelparagrafu pretite duhovnikov, ki bi govorili na pridiznici o verskopoličnih zadevah, kakor o brezverski šoli, o razporoki in o strankah, ki to zahtevajo, zaporom dveh mesecev do enega leta.

Toda zapomnite si: Slovenski duhovniki, ki so leta 1914 prenašali preganjanja in ječe zavoljo svoje narodnosti, se tudi ne bojijo iti v ječe zaradi svoje vere! Tudi nemški Bismarck je v boju proti cerkvi in njenim fa. Toda junaška odločnost duhovslužabnikov vihtel meč kancelparagrafov in škofov, ki so zaradi kancelparagrafa raje prenašali težke ječe in preganjanja, nego bi se izneverili zapovedim svoje vere in Cerkev, je Bismarckov kancelparagraf zločina in krščanska zavest in gorečnost ne morejo. Ali ste slišali kakega duhovnika, da bi v pridigi razlagal o živinoreji ali o železnici ali o agrarni reformi ali o drugih zgolj posvetnih zadevah? Proti temu liberali tudi nič ne bi imeli, če bi se pridržnica na ta način skrunila, sej je celo eden največjih liberalcev cesar Jožef II., duhovnikom naravnost zapovedal govoriti na pridiznici o gospodarstvu, kmetijstvu in podobnih rečeh.

Toda poleg gospodarskih in čisto posvetnih političnih zadev so na svetu še druge stvari, ki se tičejo več ne sreče in spadajo v prvi vrsti v področje Cerkev ter ima država do njih le deloma ali pa nobene pravice. To so n. pr. verski redovi in samostani, vzgoja duhovnikov in bogoslovna učilišča, nastavljanje škofov in duhovnikov, zidanje cerkev, cerkveno premoženje, predvsem pa zakon in šola. To so takoimenovane cerkvenopolitične zadeve. Samoumevno je, da o teh cerkvenopolitičnih stvareh, ki zadevajo predvsem Cerkev, smejo duhovniki govoriti tudi na pridiznici. Liberalci in socialisti pa iz sovražstva do Cerkev proglašajo te cerkvenopolitične zadeve za zgolj politične, hočejo, da imej nad temi zadevami, zlasti zakon in šola, oblast samo država. Cerkev pa nobene! Stranke se ne ločijo samo le čisto političnih in gospodarskih vprašanj, ampak dandanes predvsem v cerkve njih in verskih. Ene, to je liberalna in socialistična in komunistična, so proti cerkve in protiverske. Hočejo ločitev Cerkev od države, Cerkev in vero hočejo potisniti čisto v kot in zapreti med 4 stene. Hočejo civilni zakon pred županom, ne v cerkvi, in razporoko ali ločitev zakona. Hočejo brezversko vzgojo otrok, pri kateri Cerkev in krščanski stariši bi ne imeli nič govoriti. Vprašam: Ali duhovnik tudi o teh stvareh ne bi smel na pridiznici govoriti? Ali bi ne smel ljudstvo in pridiznici povedati, katere stranke in kateri listi hočejo razporoko, brezversko vzgojo otrok, zasužnjevanje Cerkev, neveste Sina bo kancelparagraf, ki imajo prav te rečje? Liberalci in socialisti hočejo čisti Cerkev, zakon, vzgojo mladine predvsem in po krivici za politične zadeve. In prav zaradi teh cerkvenopolitičnih stvari hočejo narediti "kancelparagraf" in duhovnikom zamašiti usta, da ne bi mogli nasprotovati strankam, ki hočejo brezversko šolo, civilni zakon in razporoko!

Proti takim strankam, ki niso več čisto politične, protiveskopolične ali kulturnobojne, je Cerkev sama vedno nastopala, tako papež Pij IX., Leon XIII., Pij X. In Cerkev hoče, da tudi duhovniki proti njim nastopajo. Po vzgledu in navodilu papeževem tudi ne bodo nehali govoriti duhovniki proti brezverskim strankam in o cerkvenopolitičnih vprašanjih, zlasti o zakonu in šoli ne bode molčali, tudi na pridiznici ne! Kristusa bi zatajili, nesmrtno duše bi izdali, če bi molčali? Najmanj pa bodo molčali o tem času volitev. Od volitev je odvisno, kake bodo postave. In ker bodo poslanci v predstavništvu sklepali tudi postave o zakonu in vzgoji v Jugoslaviji versko šolo in cerkvi, je od volitev odvisno, ali bomo ikveni zakon, ali pa brezversko šolo, civilni zakon in razporoko!

To je versko in cerkveno stališče glede kancelparagrafa. Liberalci v predloženem kancelparagrafu pretite duhovnikov, ki bi govorili na pridiznici o verskopoličnih zadevah, kakor o brezverski šoli, o razporoki in o strankah, ki to zahtevajo, zaporom dveh mesecev do enega leta.

Toda zapomnite si: Slovenski duhovniki, ki so leta 1914 prenašali preganjanja in ječe zavoljo svoje narodnosti, se tudi ne bojijo iti v ječe zaradi svoje vere! Tudi nemški Bismarck je v boju proti cerkvi in njenim fa. Toda junaška odločnost duhovslužabnikov vihtel meč kancelparagrafov in škofov, ki so zaradi kancelparagrafa raje prenašali težke ječe in preganjanja, nego bi se izneverili zapovedim svoje vere in Cerkev, je Bismarckov kancelparagraf zločina in krščanska zavest in gorečnost ne morejo. Ali ste slišali kakega duhovnika, da bi v pridigi razlagal o živinoreji ali o železnici ali o agrarni reformi ali o drugih zgolj posvetnih zadevah? Proti temu liberali tudi nič ne bi imeli, če bi se pridržnica na ta način skrunila, sej je celo eden največjih liberalcev cesar Jožef II., duhovnikom naravnost zapovedal govoriti na pridiznici o gospodarstvu, kmetijstvu in podobnih rečeh.

Toda poleg gospodarskih in čisto posvetnih političnih zadev so na svetu še druge stvari, ki se tičejo več ne sreče in spadajo v prvi vrsti v področje Cerkev ter ima država do njih le deloma ali pa nobene pravice. To so n. pr. verski redovi in samostani, vzgoja duhovnikov in bogoslovna učilišča, nastavljanje škofov in duhovnikov, zidanje cerkev, cerkveno premoženje, predvsem pa zakon in šola. To so takoimenovane cerkvenopolitične zadeve. Samoumevno je, da o teh cerkvenopolitičnih stvareh, ki zadevajo predvsem Cerkev, smejo duhovniki govoriti tudi na pridiznici. Liberalci in socialisti pa iz sovražstva do Cerkev proglašajo te cerkvenopolitične zadeve za zgolj politične, hočejo, da imej nad temi zadevami, zlasti zakon in šola, oblast samo država. Cerkev pa nobene! Stranke se ne ločijo samo le čisto političnih in gospodarskih vprašanj, ampak dandanes predvsem v cerkve njih in verskih. Ene, to je liberalna in socialistična in komunistična, so proti cerkve in protiverske. Hočejo ločitev Cerkev od države, Cerkev in vero hočejo potisniti čisto v kot in zapreti med 4 stene. Hočejo civilni zakon pred županom, ne v cerkvi, in razporoko ali ločitev zakona. Hočejo brezversko vzgojo otrok, pri kateri Cerkev in krščanski stariši bi ne imeli nič govoriti. Vprašam: Ali duhovnik tudi o teh stvareh ne bi smel na pridiznici govoriti? Ali bi ne smel ljudstvo in pridiznici povedati, katere stranke in kateri listi hočejo razporoko, brezversko vzgojo otrok, zasužnjevanje Cerkev, neveste Sina bo kancelparagraf, ki imajo prav te rečje? Liberalci in socialisti hočejo čisti Cerkev, zakon, vzgojo mladine predvsem in po krivici za politične zadeve. In prav zaradi teh cerkvenopolitičnih stvari hočejo narediti "kancelparagraf" in duhovnikom zamašiti usta, da ne bi mogli nasprotovati strankam, ki hočejo brezversko šolo, civilni zakon in razporoko!

Proti takim strankam, ki niso več čisto politične, protiveskopolične ali kulturnobojne, je Cerkev sama vedno nastopala, tako papež Pij IX., Leon XIII., Pij X. In Cerkev hoče, da tudi duhovniki proti njim nastopajo. Po vzgledu in navodilu papeževem tudi ne bodo nehali govoriti duhovniki proti brezverskim strankam in o cerkvenopolitičnih vprašanjih, zlasti o zakonu in šoli ne bode molčali, tudi na pridiznici ne! Kristusa bi zatajili, nesmrtno duše bi izdali, če bi molčali? Najmanj pa bodo molčali o tem času volitev. Od volitev je odvisno, kake bodo postave. In ker bodo poslanci v predstavništvu sklepali tudi postave o zakonu in vzgoji v Jugoslaviji versko šolo in cerkvi, je od volitev odvisno, ali bomo ikveni zakon, ali pa brezversko šolo, civilni zakon in razporoko!

To je versko in cerkveno stališče glede kancelparagrafa. Liberalci v predloženem kancelparagrafu pretite duhovnikov, ki bi govorili na pridiznici o verskopoličnih zadevah, kakor o brezverski šoli, o razporoki in o strankah, ki to zahtevajo, zaporom dveh mesecev do enega leta.

Toda zapomnite si: Slovenski duhovniki, ki so leta 1914 prenašali preganjanja in ječe zavoljo svoje narodnosti, se tudi ne bojijo iti v ječe zaradi svoje vere! Tudi nemški Bismarck je v boju proti cerkvi in njenim fa. Toda junaška odločnost duhovslužabnikov vihtel meč kancelparagrafov in škofov, ki so zaradi kancelparagrafa raje prenašali težke ječe in preganjanja, nego bi se izneverili zapovedim svoje vere in Cerkev, je Bismarckov kancelparagraf zločina in krščanska zavest in gorečnost ne morejo. Ali ste slišali kakega duhovnika, da bi v pridigi razlagal o živinoreji ali o železnici ali o agrarni reformi ali o drugih zgolj posvetnih zadevah? Proti temu liberali tudi nič ne bi imeli, če bi se pridržnica na ta način skrunila, sej je celo eden največjih liberalcev cesar Jožef II., duhovnikom naravnost zapovedal govoriti na pridiznici o gospodarstvu, kmetijstvu in podobnih rečeh.

Toda poleg gospodarskih in čisto posvetnih političnih zadev so na svetu še druge stvari, ki se tičejo več ne sreče in spadajo v prvi vrsti v področje Cerkev ter ima država do njih le deloma ali pa nobene pravice. To so n. pr. verski redovi in samostani, vzgoja duhovnikov in bogoslovna učilišča, nastavljanje škofov in duhovnikov, zidanje cerkev, cerkveno premoženje, predvsem pa zakon in šola. To so takoimenovane cerkvenopolitične zadeve. Samoumevno je, da o teh cerkvenopolitičnih stvareh, ki zadevajo predvsem Cerkev, smejo duhovniki govoriti tudi na pridiznici. Liberalci in socialisti pa iz sovražstva do Cerkev proglašajo te cerkvenopolitične zadeve za zgolj politične, hočejo, da imej nad temi zadevami, zlasti zakon in šola, oblast samo država. Cerkev pa nobene! Stranke se ne ločijo samo le čisto političnih in gospodarskih vprašanj, ampak dandanes predvsem v cerkve njih in verskih. Ene, to je liberalna in socialistična in komunistična, so proti cerkve in protiverske. Hočejo ločitev Cerkev od države, Cerkev in vero hočejo potisniti čisto v kot in zapreti med 4 stene. Hočejo civilni zakon pred županom, ne v cerkvi, in razporoko ali ločitev zakona. Hočejo brezversko vzgojo otrok, pri kateri Cerkev in krščanski stariši bi ne imeli nič govoriti. Vprašam: Ali duhovnik tudi o teh stvareh ne bi smel na pridiznici govoriti? Ali bi ne smel ljudstvo in pridiznici povedati, katere stranke in kateri listi hočejo razporoko, brezversko vzgojo otrok, zasužnjevanje Cerkev, neveste Sina bo kancelparagraf, ki imajo prav te rečje? Liberalci in socialisti hočejo čisti Cerkev, zakon, vzgojo mladine predvsem in po krivici za politične zadeve. In prav zaradi teh cerkvenopolitičnih stvari hočejo narediti "kancelparagraf" in duhovnikom zamašiti usta, da ne bi mogli nasprotovati strankam, ki hočejo brezversko šolo, civilni zakon in razporoko!

Proti takim strankam, ki niso več čisto politične, protiveskopolične ali kulturnobojne, je Cerkev sama vedno nastopala, tako papež Pij IX., Leon XIII., Pij X. In Cerkev hoče, da tudi duhovniki proti njim nastopajo. Po vzgledu in navodilu papeževem tudi ne bodo nehali govoriti duhovniki proti brezverskim strankam in o cerkvenopolitičnih vprašanjih, zlasti o zakonu in šoli ne bode molčali, tudi na pridiznici ne! Kristusa bi zatajili, nesmrtno duše bi izdali, če bi molčali? Najmanj pa bodo molčali o tem času volitev. Od volitev je odvisno, kake bodo postave. In ker bodo poslanci v predstavništvu sklepali tudi postave o zakonu in vzgoji v Jugoslaviji versko šolo in cerkvi, je od volitev odvisno, ali bomo ikveni zakon, ali pa brezversko šolo, civilni zakon in razporoko!

To je versko in cerkveno stališče glede kancelparagrafa. Liberalci v predloženem kancelparagrafu pretite duhovnikov, ki bi govorili na pridiznici o verskopoličnih zadevah, kakor o brezverski šoli, o razporoki in o strankah, ki to zahtevajo, zaporom dveh mesecev do enega leta.

Toda zapomnite si: Slovenski duhovniki, ki so leta 1914 prenašali preganjanja in ječe zavoljo svoje narodnosti, se tudi ne bojijo iti v ječe zaradi svoje vere! Tudi nemški Bismarck je v boju proti cerkvi in njenim fa. Toda junaška odločnost duhovslužabnikov vihtel meč kancelparagrafov in škofov, ki so zaradi kancelparagrafa raje prenašali težke ječe in preganjanja, nego bi se izneverili zapovedim svoje vere in Cerkev, je Bismarckov kancelparagraf zločina in krščanska zavest in gorečnost ne morejo. Ali ste slišali kakega duhovnika, da bi v pridigi razlagal o živinoreji ali o železnici ali o agrarni reformi ali o drugih zgolj posvetnih zadevah? Proti temu liberali tudi nič ne bi imeli, če bi se pridržnica na ta način skrunila, sej je celo eden največjih liberalcev cesar Jožef II., duhovnikom naravnost zapovedal govoriti na pridiznici o gospodarstvu, kmetijstvu in podobnih rečeh.

Toda poleg gospodarskih in čisto posvetnih političnih zadev so na svetu še druge stvari, ki se tičejo več ne sreče in spadajo v prvi vrsti v področje Cerkev ter ima država do njih le deloma ali pa nobene pravice. To so n. pr. verski redovi in samostani, vzgoja duhovnikov in bogoslovna učilišča, nastavljanje škofov in duhovnikov, zidanje cerkev, cerkveno premoženje, predvsem pa zakon in šola. To so takoimenovane cerkvenopolitične zadeve. Samoumevno je, da o teh cerkvenopolitičnih stvareh, ki zadevajo predvsem Cerkev, smejo duhovniki govoriti tudi na pridiznici. Liberalci in socialisti pa iz sovražstva do Cerkev proglašajo te cerkvenopolitične zadeve za zgolj politične, hočejo, da imej nad temi zadevami, zlasti zakon in šola, oblast samo država. Cerkev pa nobene! Stranke se ne ločijo samo le čisto političnih in gospodarskih vprašanj, ampak dandanes predvsem v cerkve njih in verskih. Ene, to je liberalna in socialistična in komunistična, so proti cerkve in protiverske. Hočejo ločitev Cerkev od države, Cerkev in vero hočejo potisniti čisto v kot in zapreti med 4 stene. Hočejo civilni zakon pred županom, ne v cerkvi, in razporoko ali ločitev zakona. Hočejo brezversko vzgojo otrok, pri kateri Cerkev in krščanski stariši bi ne imeli nič govoriti. Vprašam: Ali duhovnik tudi o teh stvareh ne bi smel na pridiznici govoriti? Ali bi ne smel ljudstvo in pridiznici povedati, katere stranke in kateri listi hočejo razporoko, brezversko vzgojo otrok, zasužnjevanje Cerkev, neveste Sina bo kancelparagraf, ki imajo prav te rečje? Liberalci in socialisti hočejo čisti Cerkev, zakon, vzgojo mladine predvsem in po krivici za politične zadeve. In prav zaradi teh cerkvenopolitičnih stvari hočejo narediti "kancelparagraf" in duhovnikom zamašiti usta, da ne bi mogli nasprotovati strankam, ki hočejo brezversko šolo, civilni zakon in razporoko!

Proti takim strankam, ki niso več čisto politične, protiveskopolične ali kulturnobojne, je Cerkev sama vedno nastopala, tako papež Pij IX., Leon XIII., Pij X. In Cerkev hoče, da tudi duhovniki proti njim nastopajo. Po vzgledu in navodilu papeževem tudi ne bodo nehali govoriti duhovniki proti brezverskim strankam in o cerkvenopolitičnih vprašanjih, zlasti o zakonu in šoli ne bode molčali, tudi na pridiznici ne! Kristusa bi zatajili, nesmrtno duše bi izdali, če bi molčali? Najmanj pa bodo molčali o tem času volitev. Od volitev je odvisno, kake bodo postave. In ker bodo poslanci v predstavništvu sklepali tudi postave o zakonu in vzgoji v Jugoslaviji versko šolo in cerkvi, je od volitev odvisno, ali bomo ikveni zakon, ali pa brezversko šolo, civilni zakon in razporoko!

To je versko in cerkveno stališče glede kancelparagrafa. Liberalci v predloženem kancelparagrafu pretite duhovnikov, ki bi govorili na pridiznici o verskopoličnih zadevah, kakor o brezverski šoli, o razporoki in o strankah, ki to zahtevajo, zaporom dveh mesecev do enega leta.

Toda zapomnite si: Slovenski duhovniki, ki so leta 1914 prenašali preganjanja in ječe zavoljo svoje narodnosti, se tudi ne bojijo iti v ječe zaradi svoje vere! Tudi nemški Bismarck je v boju proti cerkvi in njenim fa. Toda junaška odločnost duhovslužabnikov vihtel meč kancelparagrafov in škofov, ki so zaradi kancelparagrafa raje prenašali težke ječe in preganjanja, nego bi se izneverili zapovedim svoje vere in Cerkev, je Bismarckov kancelparagraf zločina in krščanska zavest in gorečnost ne morejo. Ali ste slišali kakega duhovnika, da bi v pridigi razlagal o živinoreji ali o železnici ali o agrarni reformi ali o drugih zgolj pos

KRIZARJI.

Zgodovinski roman v štirih delih.

Spisal: H. Sienkiewicz.

Poslov.: Podravski.

(Dalje.)

(Dalje prihodnjič.)

"Moj gospod bi radi vašo milost nekaj vprašal".

"Prav," mu odvrne Zbišek.

Zamenjala sta znova nekoliko besed, nato pa strežaj, smehljaje se ne koliko pod brkami, zopet reče:

Moj gospodar bi vas rad vprašal, ali je ona gospodična, ki se je z vašo milostjo razgovarjala, umrljivo bitje, ali kak angelj, ali svetnica?"

"Reci svojemu gospodu," mu odvrne nekako nestrpljivo Zbišek, "da

me je že poprej nekaj podobnega vprašal, in da se jaz čudim temu vprašanju. V Spihovu mi je dejal, da pojde na dvor kneza Vitolda radi le

pote litevskih žensk, pozneje je radi istega vzroka hotel iti v Plock, v Plocku je hotel danes izzvati viteza iz

Tačeva na dvoje radi gospodične iz Dolgega lesa, a sedaj že misli zopet na drugo. Taka je njegova viteška stanovitnost in zvestoba."

Ko je začul gospod de Lorche ta dgvr iz ust svojega strežaja, je globoko vzdihnil, pogledal blede nočno nebo in odvrnil Zbišku:

"Ti govoriš resnico. Jaz nimam niti stanovitnosti, niti vere, ker jaz sem grešen človek, ki nisem vreden nositi viteških ostrog. Kar se tiče gospodične iz Dolgega lesa, da sem se jej zaobljubil, in ako Bog da, hočem tudi vstrajati, toda čuj, kaj ti povem, kako okrutno je postopala z menoj v Čerskem gradu."

Na to je znova vzdihnil, pogledal na nebo, ki se je na vshodu čimdalje bolj jasnilo, in ko je počakal, da je strežaj prevel njegove besede, je nadaljeval:

"Rekla mi je, da ima nekega sovražnika-čarovnika, ki prebiva sredi gozda ter vsako leto pošilja nad njo zmaja, ki prihaja vsako pomlad pod čersko obzidje ter preži, če bi mar je mogel ne ugrabiti. Ko mi je to povedala, sem naznanil takoj, da se hočem boiti s tem zmajem. Toda čuj, kaj ti še nadalje povem! Ko sem do spel na odločen prostor, sem zagledal grozno spako, ki me je nepremično čakala. Veselje je napolnilo moje srce, ker sem si domislil, da moram poginem, ali da rešim revno delico one odurne spake in si tako pridobim neumrljivo slavo. Toda ko sem pristopil bliže in nameril kopje, kaj si misliš, da sem takrat zagledal? Evo, velik kup slame na lesenih kolih, opremljene z repom iz konjske žime. In nakopal sem si splošen smeh, ne pa neumrljivo slavo, ter sem moral pozvati na dvoje dva

mazoveška viteza, s katerimi sem imel mnogo posla. Tako je ravnala z menoj ona, katero sem naravnost oboževal in katero edino sem hotel ljubiti."

Strežaj, ki je prevajal te besede, se je tu pa tam vgriznil v jezik, da se ni spustil v glasen smeh. Zbišek bi se bil tudi gotovo nasmejal, ako bi ne bil preveč zamišljen in otožen. Zato je odgovoril reno:

"Nemar je to storila iz razbrzdanosti, n' epa iz zlobe."

"Radi tega sem jej tudi odpustil", odvrne de Lorche, "za kar imaš najlepši dokaz v tem, da sem se hotel z vitezom iz Tačeva boriti boriti za njeno lepoto in krepost."

"Ne stori tega!" mu reče še resnejše Zbišek.

"Jaz vem, da pomeni to smrt; vendar ljubše mi je umreti nego živeti v neprestani otožnosti in trpljenju."

"Gospodu Povalu se ne sučejo takšne misli po glavi. Pojdi rajše jutri z menoj k njemu ter skleni z njim prijateljstvo."

"Toraj pojdeva rano. Kralj ljubi lov, vendar nočoj je dolgo bdel."

Kakor rečeno, tako storjeno, toda zaman, ker jima je povedal Čeh, ki je odšel še pred njima v grad, hoteč gororiti z Jagjenko in jo vprašati ali nima kake ukaze zanj, da Povala ni spal to noč v svojem šotoru, temveč v kraljevi sobi. Na poti v hosto pa dobi Zbišek ugodno priložnost, da spregovori nekoliko besed s knezom Jamontom, od katerega izve prijetno novico.

"Ko sem slučil kralja pred spanjem," je dejal "sem mu omenil tebe in tvojo krakovsko nezgodo. Ker je bil navzoč tudi vitez Povala, je takoj dodal, da so tvojega strica zaslužili Križarji, in ob enem prosil kralja, naj se on potegne zanj. Kralj, ko se močno jezi na nje radi ugarbljenja malega Jaska iz Kretkova in radi drugih napadov, se je razsrdil še huje. K njim ni treba iti z lepimi besedami," je rekel "temveč s kopjem, s kopjem!" In Povala je nalašč pokladal več polen na ogenj. In zaranj, ko so ga križarski poslanci čakali pro vratih, jih kralj ni hotel niti pogledati, dasi so se mu klanjali do tal. Ej, sedaj ne dobe od njega obljube, da ne bo pomagal knezu Vitoldu, in oni ne bodo vedeli, kaj jim je početi. Ti pa vedi, da se kralj potegne za tvojega strica pri razgovoru z velikim mojstrom."

Tako ga je razveselil knez Jamont a še bolj ga je razveselila Jagjenka, katera, spremlja kneginjo Zjemovito v puščavo, se je potrudilo, da se je nahajala ob času svoje vrnitve pri Zbišku.

Na lovu je vladala običajno velika prostost, in nazaj domov so se lovci navadno vračali paroma. Ker

pa nobenemu paru ni bilo dosti mar za to, da bi bil blizu drugega, sta se lahko svobodno razgovarjala. Jagjenka je izvedela že poprej od Čeha, da se nahaja Matija v suznosti, zato ni zapravljala časa. Na njeno prošnjo je napisala kneginja pismo velikemu mojstru in razum tega je dosegla še to, da se ga je spomnil komtur torunski von Venden v svojem pismu, v katerem je poročal o tem, kaj se godi v Plocku. On se je sam pahljal kneginji, da jenapisal, "da se ta stvar mora urediti, ako hočejo spraviti kralja v dobro voljo." In ve likemu mojstru je bilo v tem času mnogo mar za to, da se močan vladar spravi čim najpoprej v dobro voljo ter se Križarji zavarujejo od te strani, da bodo mogli udariti z vsemi močmi na Vitolda.

"Tako sem storila vse, kar mi je bilo mogoče," je dejala Jagjenka pri koncu svojega pripovedovanja, "in ker se kralj vsikdar potrudil, da vstreže svoji sestri v manjših rečeh, si bo gotovo še tim bolj prizadeval, ugoditi jej tudi v večjih, o tem sem prepričana."

(Dalje, prihodnjič.)

KRŠČANSKA INTERNACIONALA.

Ljubljana. — Iz Rima poročajo da so se v zmislu želja in izjav sv. očeta Benedikta XV. začele delati priprave za sklicanje mednarodnega katoliškega kongresa, ki naj bi se vršil v jeseni. Pobuda je izšla iz ust italijanske ljudske stranke, katere tajništvo vodi celo akcijo.

Mednarodni katoliški kongres naj izdela skupen akcijski program katoliške internacionale in zavzame enotno stališče glede strokovnih organizacij in sindikatov delavcev, uradnikov in malih posestnikov. Na kongres naj pošljejo svoje zastopnike krščanske ljudske stranke iz vseh malih in velikih držav tostran in onstran Oceana; da se snuje enotna fronta katoličanov vsega sveta. Ka-

toliška in ternacionala pa noče rušiti narodnih meja, marveč hoče le med narodi v imenu krščanske pravice izbriati sovraštvo, ki ga je zanesla vojna in organizirati solidarno delo za notranjo in zunanjo obnovo ljudstev in držav.

Ustanovi se centralna pisarna za mednarodno katoliško propagando, ki bo imela tri oddelke za kulturo in tisk, strokovne stvari in politiko.

V katoliški internacionali si morajo bratsko podati roke vsi, ki izpovedujejo krščansko-socialna načela.

To je načrt, ki ga je v listu "Corrier d'Italia" začrtal posl. Stefan Cavazzoni, ki je že pred vojno vodil akcijo za katoliško internacionalo, in bil v takem namen na Dunaju in Budimpešti. V času, ko svobodomiselci vseh smeri sklepajo svoje vrste in se vežejo v mednarodne zveze ali vsaj karte, čutimo tudi katoličani bolj nego kdaj prej nujno potrebo, da združimo tudi mi svoje moči v obrambo in prospeh katoliških načel.

KRŠČANSKA DRUŽINA NARODOV.

O binkostih je izšla papeževa enciklika "O krščanski upostavi miru". Papež naglašja, da je sedaj ko je vojna končana in so zasajena dreve sa miru, prišel čas, da se izrujejo se me in kali sovraštva, ki ovira notranjo spravo med narodi. Namesto tega naj se naseli v vsa srca krščanska ljubezen, ki edina more zjajati ne le, duševno, ampak tudi gmo not blaginjo posameznikov in narodov. Vpoštevajoč sedanje izpremenjene časovne razmere je sv. stolica tudi s svoje strani pripravljena, doprineti mirovne misli neobhodno potrebno žrtve s tem, da omili pogoje, ki so veljali za katoliške kneze glede oficijelnih obiskov v Rimu, odkar se je uničila svetna oblast sv. stolice. S tem se sv. stolica nikakor ne odreka svojim nedotakljivim pravicam marveč smatra svoj sedanji položaj slej ko prej kot abnormalen in ponavlja vse tozadevne proteste svojih

prednikov, da se sedaj, ko se je sklenil mir med narodi, vrnejo tudi sv. stolici njene pravice, in njeno dostojanstvo in odpravi sedanji abnormalni položaj poglavarja Cerkve, vsled katerega iz mnogih razlogov trpe škodo tudi narodi.

Potem pozivlja papež države, naj pokopljejo vse medsebojno nezaupanje in se sklenejo v eno samo družino narodov, da si tako zagotovijo na eni strani lastno neodvisnost, na drugi strani pa zavarujejo družabni red in pomet. Samo taka združitev narodov bi mogla ljudstva osvoboditi neznosnih vojaških bremen in preprečiti nove strašne vojne. Zanimivo je, da enciklika z nobeno besedo ne omenja famozne "Zveze narodov", pač pa prihaja z lastno mislijo; da se narodi združijo v eno samo družino.

Istočasno je vatikansko uradno glasilo "Osservatore Romano" objavilo oficijelno noto, v kateri sv. stolica izjavlja, da se papež nikoli ni po tezal za to, da bi bil sprejet v zvezo narodov, ne potom diplomatov ne drugače.

ŽELEZNA SOVIETSKA VLADA VEDNO OSTREJŠA.

Okoli 150 Švedov je dospelo v Stockholm iz Rusije. Vsi se strinjajo v tem, da sovietska vlada avtoritarno diktatorstvo. Pomanjkanje v vseh večjih mestih je veliko. Popirnatga denarja je veliko, a ga trgovci ne vzamejo.

Sovietska vlada je zelo stroga in nihče ne pričakuje, da bi se vlada spremenila! Večina Rusov se boji slabega življenja; tisti, ki pa žive v udobnosti, se boje, da udobnost ne bo dolgo trpela.

Odkar so Poljaki pričeli ofenzivo, vedo vsi Rusi, kako slabotno je še Poljska.

Vsakdo, ki je iskal prostosti v Rusiji, se želi vrniti.

Veš kaj je v nedeljo popoldne? Seveda vem! Piknik Chicaskih družtev za orlovski sklad.

VAŽNO NAZNANILO.

Dr. J. V. Zupnik, ki je imel svoj zdravniški urad na 6127 St. Clair Ave. nad pet let, bo preselil svoj urad v sosednjo hišo v 6131 St. Clair Ave. prvega avgusta. Od tedaj naprej ne bo več uradoval v starih prostorih. Dr. Zupnik se je preselil v Knausovo poslopje, kjer je Knausova dvorana. Urad bo ravno pod dvorano na oglu St. Clair Ave. in East 62nd St., nad uradom denarnega zavoda The New Bank.

Glavni uhod bo na vogalu dvainšesdesete ulice, kakor v Knausovo dvorano. Pazite na napis!

Dr. Zupnik je vspešno opravljal zobozdravniško delo nad pet let v svojem starem prostoru. Sedaj se seli samo v sosednje poslopje, kjer bo imel najboljše opremljen zobozdravniški urad. Tu bo opravljal vsa taka dela, kakor so znana pod imeni: Crown and Bridge work, Fillings and Plates and Extraction of teeth.

Dr. Zupnik zdravi vsakega bolnega osebno; nikoli ne najame kakega drugega zdravnika praktikanta, da bi se učil na bolniku; vedno se zanima zanje sam, kar vam jamči, da boste najboljše postreženi.

Vsi Slovenci v Clevelandu priporočajo Dr. Zupnika. Več jih pride tudi iz Collinwooda, Nottingham, West Parka in Newburga.

Dr. Zupnik je naročil, da se to tiska, samo zato, da ga oni lahko najdejo, ki iščejo njegove pomoči; da ga najdejo po prvem avgustu v njegovem novem zobozdravniškem uradu na St. Clair Ave. in E. 62nd St., v Knausovem poslopiju, pod dvorano in nad banko. Glavni uhod na E. 62nd St., kakor za dvorano.

Dr. J. V. Zupnik
ZOBOZDRAVNIK
6127 St. Clair Avenue

DRS. HOLLANDER & DR. H. O. STERN Dentists

1355 E. 55th St

vogal St. Clair Ave.

NAD LEKARNO.

Ure od 9. dopoldne do 8. zvečer. Zaprt ob sredah popoldne in ob nedeljah.

JAVNA ZAHVALA! Cenjeni g. J. Wahčič: — Jaz sem rabila Vašo hvale vredno ALPENTINKTURO za lase za katero se Vam najlepše zahvalim, lasje so mi takoj prenehali spadati in so mi gosti dolgi in krasno narastli, želim Vas priporočati vsakemu, kateri bo v taki potrebi ko sem bila jaz, da nisem rabila Vaše tinkture bi vse lase zgubila, zatoraj se Vam še enkrat lepo zahvalim, Vaša rojakinja.

Mrs. Anna Beketich, 314 Second Ave. Johnstown, Pa. Algenpomada za moške brke in brado, Bruslaintinktura za sive lase od katere postanejo moškimi in ženskam popolnoma naradni lasje kakoršne ste v mladosti imeli. Wahčič Fluid ozdravi vsaki najstariji Revmatizem, kostobol, trganje vrokah, nogah ali križicah se ozdravi v 5-tih dneh poponoma. Rane, opekline, bule, turove, kraste, grinte in lišaje, potne noge, kurje očesa, bradovice, debelo kožo na nogah in ozeblino, vse tej bolezni se v 3 dneh popolnoma ozdravi.

Pišite takoj po cenik in krasni žepni KOLEDAR za leto 1920 pošljem popolnoma zastonj.

JAKOB WAHČIČ

6702 Bonna Ave N. E

Cleveland